

Dunaj: Predstavnik ZDA sprejel zastopnike manjšin v Avstriji

Izredno zanimanje za problematiko narodnostnih skupnosti v Avstriji je pokazal William H. Hill, eksekutivni asistent delegacije ZDA pri dunajskem srečanju Konferenca za varnost in sodelovanje v Evropi, ko je v torek 2. junija 1987, sprejel delegacijo češke, hrvaške, madžarske in slovenske narodne skupnosti.

Namen manjšinske delegacije je bil podrobneje razložiti „Petico narodnih manjšin v Avstriji“, ki so jo pred kratkim predali predstavnikom konference. Zlati slovenska in hrvaška narodna skupnost sta predstavnika ZDA opozorili na samo delno izpolnjena oz. sploh nerešena vprašanja 7. člena državne pogodbe. Prosili sta ga, da tozadevno informira tudi politične predstavnike ZDA na Dunaju. Hill je delegaciji obljubil, da se bo zavzel za upoštevanje izraženih želja tudi pri sprejemanju sklepne resolucije konference.

Delegacijo manjšin je vodil koordinator dr. Franci Zwitter, poleg predstavnikov posameznih manjšin pa je bil navzoč tudi državni poslanec Karel Smolle. Ker je bil gospod Hill pred leti že član ambasade v Beogradu, je razgovor lahko potekal v srbohrvaškem jeziku.

Ob predstavitvi študije:

Kdaj pravice tudi za Slovence v Celovcu?

„Ob Slowenen in Klagenfurt leben? Sicherlich, viel zuviele!“ (Živijo v Celovcu tudi Slovenci? Seveda, vse preveč jih je.), „Klagenfurt ist nach wie vor eine deutsche Stadt!“ (Celovec je slej ko prej nemško mesto), „In dieser (Planskizze) sind die wichtigsten Ortsnamen der Stadt zweisprachig bezeichnet. Damit ist der Sache der Verständigung in unserem Land sicher kein guter Dienst erwiesen worden!“ (V načrtu so važnejši predeli mesta dvojezično označeni. To pa sporazumevanju v naši deželi gotovo ne koristi). Prvi dve trditvi sta vzeti iz filma, ki so ga pripravili dr. Franc Merkač in njegovi sodelavci kot dokumentacijo k raziskovalnemu projektu „Slovenci v Celovcu“, tretji citat pa je vzet iz koroškega dnevnika SPÖ „Kärntner Tageszeitung“, ki tako „komentira“ zemljevid Celovca, na katerem je Merkač pripisal k nemškim tudi stare slovenske krajevne oznake.

Raziskovalna študija o Slovencih v Celovcu, ki je nastala v sodelovanju Slovenskega znanstvenega inštituta in Inštituta za nadaljnjo izobraževanje na celovski univerzi ob podpori Zveznega ministrstva za znanost in raziskovanje, je že pred svojo uradno predstavitvijo razburkala duhove. Že samo dejstvo, da je v študiji pripisana n.p.r. za predel Waidmannsdorf tudi slovenska oznaka Otoče, je povzročilo, da je KHD takoj izjavil, „da je uporaba dvojezičnih krajevnih oznak za Celovec in za njegove mestne predele nezakonita“. V „koroški klimi“

pa KHD ob takih napadih ne ostaja sam. Tudi tokrat so za to poskrbeli pisari glasila FP „Kärntner Nachrichten“, menda neodvisne „Kleine Zeitung“, pa tudi uredništvo „Kärntner Tageszeitung“. Pri zadnjem so se očitno morali ravnati po mnenju deželnega glavarja, ki je bil npr. že ob obisku delegacije Iniciative staršev za javno dvojezično ljudsko šolo v Celovcu med drugim izjavil, da „to mesto ni vezano na državno pogodbo“ in da je „taka zahteva enostavno provokacija“.

Tako nestrpnost do vsega, kar je slovenskega, je prof. dr. Gstettner pri predstavitvi študije tudi zelo primerno orisal, ko je ugotovil, da se je treba otresti metode štetja oseb, ki se priznavajo k tej ali oni skupini. Nas-

(dalje na 3. strani)

Marjan Sturm na tovariškem srečanju borcev v Šentprimozu: Tega ne bomo trpeli!

Slab spomin predsednika Waldheima, zanikanje zaslug antifašističnih borcev in žrtev fašizma za osvoboditev Avstrije, odlikovanja bivših nacistov, blutordenträgerjev, udeležba vodilnih politikov na zborovanjih bivših (in sedanjih) nacistov in esovcevc, polaganje vencev in zakletav avstrijske vojske pred nemškonacionalnim spomenikom v Šentjakobu in še žaljiva peticija Lorenza Macka v „Kleine Zeitung“, v kateri zahteva odlikovanja za osvoboditev Avstrije za bivše nacistične; vse to je samo del 42 letnega sramotnega razvoja Avstrije v smislu obravnavanja lastne polpretekla zgodovine.

Borci in bivši aktivisti, koroški partizani, demokratično nastrojeni Korošci in Avstrijci že vrsto let opozarjamo na sramotno početje, koroških uradnih struktur do svoje lastne zgodovine, ko skozi grobo rešeto dopuščajo, da je ostala nacistična miselnost v deželi nepremagana, da je ostala le prekrita s tanko plastjo lažne demokracije, ki se lahko v določenih situacijah razplamti v odkriti nacionalizmu, v sovraštvo, ki nam je

poznano iz najtežjega obdobja naše zgodovine.

Latentni in odkriti nacionalizem, dopuščanje legalnega delovanja organiziranih sil, organizacij in posameznikov, je nedvomno tudi odraz odnosa teh struktur do narodnostnih manjšin; se pravi do Slovencev na Koroškem.

Premagovanje nacistične preteklosti in demokratizacija družbe bi prav gotovo pomenilo tudi spreminjanje odnosa do manjšinske problematike, obenem pa tudi vzpostavljanje pravnega odnosa do avstrijskega (nenemškega) vprašanja, za kar so, v viziji borbe za demokratizacijo, mir in sožitje, dali življenjske številni borci in žrtve po kacetih.

Ob tako jasno izoblikovanih pojavih nacizma koroški Slovenci tega nismo več pripravljene trpeti, zato bomo v avstrijskem prostoru in prek mednarodne javnosti aktivno posegli v razčiščenje preteklosti in v premagovanje nemškonacionalne ideologije sedanjosti!

(Poročilo o tovariškem srečanju objavljamo na 7. strani).

30-letnica
slovenske
gimnazije

Z vsakoletno, letos že 29. šolsko akademijo je Zvezna gimnazija za Slovence v celovškem Domu sindikatov minulo nedeljo proslavila svojo 30-letnico obstoja in delovanja. Do danes je to edino slovensko višješolsko ustanovo zapustilo že 924 absolventov in absolventk. Ob 30-letnici pa se je konec prejšnjega tedna ustanovila tudi Zveza absolventov. Na akademiji so nastopile mnoge skupine – vokalne in instrumentalne, – ki delujejo na gimnaziji, igralci SPD „Dobrač“ iz Brnce pa so jo pozdravili z izvlečkom iz igre „Nenavaden dogodek“. – Več o jubileju in akademiji berite na 3. strani.

PREBERITE

na strani

- 2 Spremembe v našem uredništvu
- 3 Ni argumentov za disciplinski postopek proti Kukovici
- 5 Glasba in poezija v Alpah
- 5 Binkoštna akcija „Dvojezičnost naj se vidi“
- 6 Obisk v Makedoniji
- 7 1500 obiskovalcev slovenskega praznika na graški univerzi
- 8 SAK ne more več postati prvak

Skoraj sto ljudi je v Železni Kapli z vneto sledilo razpravi „Dva naroda – ena skupnost“

Povejmo si stvari v obraz

Ena izmed mnogoštevilnih dobrih iniciativ je bila javna razprava, ki je bila minuli petek v hotelu „Obir“ v Železni Kapli. Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ je v okviru svoje 80-letnice obstoja organiziralo javno diskusijo na temo „Dva naroda – ena skupnost“. Odziv je bil precejšen, tehtne pa so bile tako uvodne besede dr. Aripanda Thurna, dr. Ludvika Karničarja in dr. Petra Haderlapa.

Razvila se je živahna in odkrita razprava pod geslom „povejmo si stvari v obraz“. Kajti vedno več ljudi čuti, da je breme zgodovine mogoče premagati le, če se bo razvil odprt dialog, v katerem se ne izogibamo vročim tem.

Več o razpravi na 4. strani.

Pionir slovenske novinarske besede

Rado Janežič se je upokojil

„Tudi najzvestejši sodelavec Slovenskega vestnika doseže starostno mejo, ko mu ni več treba hoditi na delo, ampak ima pravico do počitka, da nastopi novo obdobje svojega življenja.“ Te besede predsednika ZSO Feliksa Wieserja so minulo sredo veljale dogoletnemu glavnemu uredniku našega glasila, Radu Janežiču, ki je mesec dni po dopolnitvi svojega 60. življenjskega jubileja te dni stopil v svoj zasluženi pokoj.

Zbrali so se odborniki in uslužbenci Zveze slovenskih organizacij, kolegi iz uredništva, moštvo tiskarne Drava in drugi, da bi na prijateljskem srečanju počastili dolgoletnega urednika in glavnega urednika našega glasila. In slučaj je nanese, da se njegova upokojitev na dan točno pokriva z njegovim prihodom, ko se je pred 40 leti na Dunaju pridružil takratnemu uredništvu.

Ko smo se pred letom dni v uredništvu pripravljali na proslavljanje 40-letnega neprekinjenega izhajanja našega osrednjega glasila, smo se mlajši kolegi šele v pogovorih z Radom Janežičem začeli prav zavedati, kaj pomeni takšna doba v življenju neke organizacije. Še bolj globoko sledove pa mora tako dolga doba zapustiti v življenju samega človeka, ki je obratno tudi svojemu delu vtisnil močan pečat.

Feliks Wieser je zato v svojih zahvalnih besedah tovarišu Radu Janežiču me drugim dejal:

„Čeprav nisi prijatelj odlikovan in velikih besed, v zadnjem času ne moreš mimo tega, da slovenska javnost o tvojem

delu piše in razmišlja. Ob življenju in delu pri Slovenskem vestniku si se prekalil v preizkušene novinarja in glavnega urednika glasila, ki je tvorno posegalo v razvoj slovenske narodne skupnosti... Tvoji članki, komentarji, ocene in kritike so zbrane v vezanih letnikih Slovenskega vestnika in so danes nepogrešljivi zapisi naše štiridesetletne zgodovine, so dragoceni dokumenti, s katerimi se bodo srečevali vsi, ki bodo želeli spoznati pravo podobo povojnega razvoja naše narodne skupnosti.“

Širjenje napredne miselnosti med koroškimi Slovenci, ki so prav v osvobodilni fronti videli vizijo miru, enakopravnosti in mirnega sožitja med narodi, za Rada ni bil zgolj politični program, ampak življenjska potreba, je naglasil Feliks Wieser. Tako je kot novinar, urednik in zlasti kot glavni urednik mnogo prispeval k boju za pravice naše narodne skupnosti in njenemu vsestranskemu razvoju. Zato Rado ni obupal niti tedaj, ko je moral sam pisati, urejati in skrbeti za pravočasni izid našega lista.

Med drugim je Feliks Wieser poudaril še njegovo izredno skrb za lepoto pisane jezika v Slovenskem vestniku. Ob zaključku pa je še enkrat poudaril Janežičevo vlogo kot novinarskega samouka in pionirja pisane slovenske novinarske besede povojne Koroške.

V imenu uredniškega kolektiva in ostalih uslužbencev, do katerih je imel Rado vzorne tovariške odnose, je spregovoril Andrej Kokot, medtem ko je o močni povezanosti Zveze slovenskih izseljencev s tajnikom organizacije spregovoril predsednik ZSI Jože Partl.

„Bilo je kar preveč pohvale“ je ob koncu Rado Janežič odgovoril številnim priznanjem in želel novi sestavi Slovenskega vestnika ob novih pristopih in s posodobljeno tehniko še več uspešnosti. „Pri tem

Predsednik Zveze slovenskih organizacij dipl. inž. Feliks Wieser se je minulo sredo v Bilčovsu zahvalil Radu Janežiču za njegovo nesebično delo v uredništvu Slovenskega vestnika in Zvezi slovenskih organizacij.

Rado Janežič je bil 40 let član uredništva in 29 let njen glavni urednik. Poleg tega je leta 1951 prevzel funkcijo tajnika Zveze slovenskih izseljencev, ki jo opravlja še danes; udeleževal se je v Slovenskem prosvetnem društvu „Rož“ v Šentjakobu, kjer je po

svoje doprinesel k prvi uprizoritvi Miklove Zale na zgodovinskih tleh v Svatnah; dolga leta je bil član upravnega in izvršnega odbora ZSO ter dve delovni periodi njen tajnik; bil je tudi funkcionar Slovenskega šolskega društva in Slovenske prosvetne zveze, katere „Koroški koledar“ je urejeval dolga leta.

Za svoje nesebično in požrtvovalno delo je Rado Janežič med drugim prejel tudi Zlato odličje OF ter najvišje novinarsko priznanje – Tomšičevo nagrado za življenjsko delo.

pa naj senzacionalnost ne bi prekrila vrednot, ki so vedno, enkrat bolj in drugič morda manj uspešno, odlikovale naš list. To je po eni strani zvestoba tradicijam protifašističnega narodnoosvobodilnega boja, katerega otrok je Slovenski

vestnik, in po drugi strani težnja po čim večji jezikovni kvaliteti. Brez te usmeritve bi Slovenski vestnik namreč ne bil več, kar je bil skušal ostati v vsem obdobju dosedanjega izhajanja.“

Vinko Wieser

„Na dan točno pred štiridesetimi leti...“

„Nisem delal drugega kot skušal čim bolj izpolnjevati dolžnosti, ki sem jih imel kot član naše narodne skupnosti, kot funkcionar naših organizacij in kot urednik našega glasila“, se je za vse besede priznanja na svoj značilen in značajsko skromen način zahvalil Rado Janežič.

Predvsem se je zahvalil Zvezi slovenskih organizacij in včlanjenim organizacijam ter bivšim in sedanjim funkcionarjem za zaupanje, ki so mu ga izkazali v vseh letih, ko je opravljal svoje delo. Osebno se je prav posebej zahvalil še prvemu glavnemu uredniku, Franciju Zwitteru, ki ga je kot popolnega začetnika potrpežljivo uvajal v novinarsko delo in ga navduševal za izpopolnjevanje jezikovnega znanja.

Njegova iskrena zahvala pa je veljala sploh vsem, dopisnikom in tovarišem iz tiskarne, uslužbencem naših organizacij in tovarišem iz uredništva, s katerimi je bilo v tovariškem vzdušju mogoče premostiti tudi težke trenutke v zgodovini skupnega glasila.

Spominski posnetek (pred rojstno hišo Silva Ovsenka v Zireh) iz prvega izleta „Slovenskega vestnika“ leta 1955. Drugi z desne je Rado Janežič.

„Team“ Slovenskega vestnika pod vodstvom Ivana P. Lukana!

Prehod brez prekinitve na položaju glavnega urednika Slovenskega vestnika! Po sklepu Upravnega in Izvršnega odbora ZSO je Ivan P. Lukan 1. junija prevzel vodstvo časopisa in tako nasledil zaslužnega Rada Janežiča, ki je list oblikoval skozi 40 let.

Novi glavni urednik je star 38 let, je koroški Slovenec, in ima dolgoletno prakso v novinarstvu. 15 let je bil urednik Koroškega dnevnika „Kärntner Tageszeitung“, od tega zadnjih deset let v odgovorni funkciji vodje lokalnega in komunalno-političnega oddelka. Več let je sodeloval pri Koroškem radiu v aktualni službi in v slovenskih oddajah. Ivan Lukan je rojen na Jezercih pri Vrbi ob Vrbskem jezeru. Novi glavni urednik živi v Vetrinju, je poročen in oče dveh otrok. Ivan Lukan je tudi član Slovenskega kulturnega društva „Drabosnjak“ na Kostanjah, ter vodja uspešne šahovske ekipe Slovenske športne zveze, ki je letos osvojila naslov prvaka.

Njegovi sodelavci so Andrej Kokot, Vinko Wieser in Andrej Mohar; – po vrsti izkušeni oz. angažirani novinarji, ki so bralcem Slovenskega vestnika znani že nekaj let.

Andrej Kokot, najstarejši član pomlajenega uredništva, je pri Slovenskem vestniku od leta 1980 in kot priznan pesnik znan ne samo med koroškimi Slovenci, temveč tudi v širši koroški, avstrijski, jugoslovanski in mednarodni javnosti. 51-letni časnikar je pred svojim prihodom k našemu časopisu skozi 20 let oblikoval zahtevno delo tajnika Slovenske prosvetne zveze.

Urednik Vinko Wieser (36) je novinar od leta 1978. „Doma“ je – kot vsi drugi uredniki – na vseh področjih novinarskega dela; – od politike preko kulture do športa. Vinko Wieser je tudi aktiven član kotmirškega kulturnega društva „Gorjanci“.

Najmlajši član Vestnikovega moštva je Andrej Mohar. Bilčovčan, ki živi v Celovcu. Ima 30 let. Andrej Mohar ima izkušnje na področju novinarstva iz svojega dela pri dnevniku „Volkswille“.

Na sliki od leve: Andrej Kokot, novi glavni urednik Ivan P. Lukan, Andrej Mohar in Vinko Wieser.

Signal nezadovoljstva

Predlog socialistične mladine na občnem zboru koroške SPÖ, v katerem je mladinsko krilo zahtevalo uresničitev socialističnih načel v manjšinski politiki, s tem pa tudi odklonitev vsakršne ločivne uredive dvojezičnega pouka na koroških dvojezičnih šolah, sicer ni dobil večine, pa tudi ne pomeni poraz!

29 delegatov je glasovalo za spremembo v manjšinski politiki koroške SPÖ. To je skoraj deset odstotkov vseh navzočih delegatov, ki so imeli volilno pravico na tem občnem zboru. Pozitivno je pri tem dejstvo, da so za predlog mladine glasovali, kljub močnemu pritisku strankinega vrha, ne samo mladi člani stranke, temveč delegati iz vseh slojev in okrajev na Koroškem.

Omalovaževanje na račun teh 29 samozavešnih, pogumnih delegatov zato ni na mestu. Celo obratno. Rezultat glasovanja se lahko pojmuje tudi kot perspektiven začetni poskus, ki bi koroško SPÖ vodil na novo, manjšini bolj naklonjeno pot. To število glasov je očitno tudi izraz nezadovoljstva znotraj stranke s trenutno manjšinsko politiko in s tem tudi s trostrankarskim paktom, ki posebej socialistom ni prinesel takega uspeha, kakršnega si je vodstvo deželne SPÖ predstavljalo pred več kot desetimi leti.

Wagner namreč tudi na tem občnem zboru ni mogel bledeti z vidnimi uspehi na tem področju. Priznati je moral celo, da se v vseh teh letih ni nič spremenilo in da je ostalo manjšinsko vprašanje bolj odprto kot kdajkoli.

Manjšina s trenutnim položajem ni in ne more biti zadovoljna. Zda se tudi znotraj stranke že pojavljajo kritični glasovi, ki imajo brez dvoma svojo težo. Ni izključeno, da ta signal nezadovoljstva zajema še večje število in s tem krepi notranje-strankarsko obravnavo tega vedno aktualnega deželnega vprašanja.

Demokratiji v nemškogovorečih krogih so pokazali, da z njimi lahko računamo. Potrebno je in bo, da sami Slovenci pospešujemo ta razvoj s konkretnimi akcijami. Pot bo zahtevna, težka in trda, je pa vredna poskusa in naporov; – kljub neugodni „koroški realnosti“!

Ivan P. Lukan

Gradiščanska: „Panonska gimnazija“

Z namenom, da bi dosegli boljše razumevanje narodnosti z večinskim narodom, so se na Gradiščanskem odločili za postopno uvajanje jezikov manjšin tudi na srednjih šolah. Začetek tega pozitivnega razvoja naj bi predstavljala takozvana „Panonska gimnazija“ v Gornji Pulji (Oberpullendorf), podobna slovenski gimnaziji v Celovcu. Predvideno je, da se poleg hrvaščine uvede tudi madžarščina. Novi model je že dobil soglasje odgovornih mest tako v deželni kot zvezni vladi. Za uvedbo manjšinskih jezikov na gradiščanskih šolah in otroških vrtcih ima velike zasluge Stevan Vilička, ravnatelj gimnazije v Gornji Pulji. „Hrvatska gimnazija seveda še zdaleč ni dosegla raven slovenske gimnazije v Celovcu, vendar menim, da gre za prvi resni poskus legalizacije pouka materinščine tudi pri nas!“ je poudaril ravnatelj Vilička v telefonskem pogovoru z uredništvom Slovenskega vestnika.

30-letnica gimnazije za Slovence v času napadov na šolstvo

Po plebiscitu naj bi bil utihnil sleherni Slovenec, toda narod je preživel, ker ni klonil. Nato je nacionalsocializem poskušal uničiti slovenski živelj na Koroškem. Hitlerjevi rablji so Slovence zapirali, jih izseljevali in vozili v koncentracijska taborišča. Toda tudi tokrat koroški Slovenci niso klonili; masovno so se vključili v protifašistično narodno-osvobodilno gibanje, tako omogočili osvoboditev,

s tem pa tudi nastanek nove Avstrije na podlagi antifašističnega naročila Avstrijske državne pogodbe. Prav v tej pogodbi pa je tudi zajamčeno; da mora Avstrija skrbeti za ohranitev slovenske narodne manjšine na Koroškem ter da ji mora nuditi ustrezno izobrazbo. V tem določilu je zajamčena tudi višješolska izobrazba, kar je tudi ključ za ustanovitev gimnazije za Slovence leta 1957.

Andrej Mohar

Leta 1957 je torej dobila slovenska manjšina na Koroškem svojo prvo višješolsko ustanovo. Eno leto preden so začeli nemškonalacionalci rovariti proti tedaj veljavni ureditvi dvojezičnega šolstva na Koroškem, dve leti preden so sklenili novo ureditev: nič več skupnega dvojezičnega pouka za vse otroke na dvojezičnem ozemlju, temveč princip prijave k dvojezičnemu pouku. Trdoživosti in narodni zavesti naših prednikov se imamo zahvaliti, da tudi temu udarcu niso klonili, temveč da so nas prijavljali in nas pošiljali v gimnazijo za Slovence. Sicer smo do leta 1975 hodili v drugo poslopje, si do tedaj v popoldanskih urah pridobivali znanje iz različnih predmetov, toda naša gimnazija je živela naprej, s tem pa je slovenska skupnost pridobivala tudi mnogo novih, kvalificiranih ljudi, ki so na znanstvenem, kulturnem, prosvetnem in še kakem področju že mnogo doprinesli h krepitvi naše narodne zavesti.

Prav v tem pa je tudi treba videti vzrok za napade na to našo edino višješolsko ustanovo, kot npr. tisti

transparent, ki je na celovškem Novem trgu „vpil“ v javnost, da je naša gimnazija „veliki strup za Koroško“. Prav iz tega vidika je treba ovrednotiti tudi novejšo napade na dvojezično šolstvo sploh. In mnogi izmed že 924 absolventov gimnazije za Slovence se danes borijo na svojem delovnem mestu, v okviru združenj in strank, v katerih so včlanjeni, s svojim prosvetnim delom itd. proti vsakršni obliki ločevanja otrok po narodnih kriterijih. To pa delajo tudi v zavesti, da bi likvidacija današnje že tako okrnjene šolske ureditve ogrozila tudi obstoj naše gimnazije ter da bi bil s tem prerezan tudi dotok višje izobraženih ljudi v narodno delovanje na vseh področjih našega življenja. Pravzaprav zelo škoda, da si tega dejstva očitno pri večkeri proslavi ne upamo izpovedati, dvakrat škoda pa tudi, da tega ni bilo slišati tudi na slavnostni akademiji ob 30-letnici obstoja naše gimnazije; niti besede o potrebnem boju proti ločitvenim nameram niti besede o grozečih posledicah za gimnazijo.

Sicer pa je letošnja že 29. šolska akademija nudila pregled glasbene dejavnosti šolarjev te ustanove in kar čuditi se je bilo, koliko instrumental-

nih in vokalnih skupin imamo, povrh tega pa so skupine pokazale tudi kvaliteten nivo. Vsekakor pa tudi ne velja prezreti lepo in usklajeno prikazane parterne telovadbe, pri kateri so sodelovali dijaki 3. a- in 4. a-razreda, ter „sladkega plesa“ deklet iz 4. b-razreda. Prav v tem smislu je bila podkrepljena tudi ugotovitev ravnatelja gimnazije za Slovence dr. Reginalda Vospernika, ki je v svojem pozdravnem govoru ugotovil, da ima gimnazijska mladina (absolveti, pa tudi tisti, ki danes še obiskujejo gimnazijo) tudi možnosti, da se sama uredničuje ter da kulturno življenje nasploh plemeniti. Kot željo pa velja zabeležiti tudi Vospernikov pogled vnaprej, v katerem je zagotovil, da se gimnazija za Slovence noče zapirati v kak slonokoščeni stolp in se prazniti v samozadovoljstvu, temveč da hoče prispevati tudi k temu, da bo jutrišnji dan še uspešnejši. Da je uspešen danes in da je gimnazija za Slovence rodila dosti lepih sadov, smo že zabeležili, to pa tudi dan za dnem čutimo. Za uresničitev pravilne in potrebne želje pa bo potrebnih še mnogo naporov in muk; ne samo s strani dijakov in profesorjev, temveč tudi s strani vse narodne skupnosti!

Posebno je ravnatelj dr. Reginald Vospernik pohvalil tri dijake gimnazije za Slovence, ki so prejeli letos nagrade Evropskega šolarskega natečaja: Klaus Einspieler iz Podgorij je prejel eno glavnih nagrad za literaturo, Tamara Kapus iz Bilčova knjižno nagrado za literaturo, Martin Dovjak iz Sel pa knjižno nagrado za likovno umetnost.

Ustanovljena Zveza absolventov

V soboto 30. maja 1987 sta ravnateljstvo Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu in novoustanovljena Zveza absolventov vabila na družabno srečanje v poslopje slovenske gimnazije. V avli je bila pripravljena informativna razstava z ustreznim dokumentarnim materialom o tridesetletnem razvoju in rasti šole. Da se je združenje absolventov rodilo ravno ob 30. letnici obstoja slovenske gimnazije in ob njeni 25. maturi, ni slučajno. Dolgoletno vztrajno delo živi v nekdanjih absolventih naprej. V združenju naj bi našli absolventi oporo in veselje ohraniti vrednote, ki jim jih je šola posredovala.

V nedeljo, dne 31. maja 1987, je v okviru šolske akademije predstavil zvezo in njene namene njen podpredsednik, državni tožilec dr. Mirko Borotschnik. Poudaril je, da združenje želi v skupnih prizadevanjih gojiti predvsem idejo medsebojne solidarnosti, negovati in utrjevati šolsko tovarštvo tudi po letih skupnega šolanja, ustvarjati prijateljske kontakte in vezi solidarnosti med absolventi različnih letnikov, podpirati interese nekdanje šole in njenih dijakov, pomagati absolventom pri izbiri študija ali poklica, pospeševati nadaljnje izobraževanje absolventov, zastopati kulturne in materialne interese članov (pomoč pri iskanju službe

– posredovanje služb) ter po možnosti skrbeti za prijave na šolo.

Zvezi absolventov predseduje dr. Zdravko Inzko, sicer pa je bilo izvoljenih še 15 odbornikov. Ob robu akademije pa je bilo od številnih absolventov gimnazije za Slovence slišati nelagodje nad dejstvom, da v odboru Zveze absolventov ni zastopana niti ena absolventka.

Med častnimi gosti na akademiji so bili tudi Andrej Sturm, dr. Pavle Zablatnik, konzul Stern, Karel Smolle, predsednik deželnega zbora Josef Schantl, celovski župan Leopold Guggenberger ter predsednik ZSO Feliks Wieser.

Podpredsednik Zveze absolventov dr. Mirko Borotschnik.

Kdaj pravice tudi za Slovence v Celovcu

(nadaljevanje s 1. strani)

plošno pa je ugotovil, da Slovenci v Celovcu nimajo nikakršnih pravic ter da so zahteve Slovencev v Celovcu po javni dvojezični ljudski šoli, po javnem priznanju slovenščine kot drugega deželnega jezika v glavnem mestu dežele dveh narodnosti itd. le skromne želje, ne pa kakršnakoli provokacija. „Take želje pa je seveda lahko diskreditirati kot provokacijo v ozračju, kjer pojmujejo že sam jezik, že samo slovenščino kot provokacijo.“

Dr. Franc Mekač, glavni nosilec raziskovalne študije, pa je predstavil najvažnejše izsledke svojega projekta, ki se ukvarja z življenjskimi pogoji slovenskogovorečega oz. dvojezičnega prebivalstva glavnega mesta Koroške ter upošteva navzočnost slovenščine v tej občini. Po podatkih zadnjega ljudskega štetja iz leta 1981 živi v Celovcu namreč kar 7 odstotkov vseh koroških Slovencev, s splošno migracijo prebivalstva s podeželja v mesto (zaradi manjkajoče struk-

ture delovnih mest,...) pa se letno naseli z dvojezičnega ozemlja v Celovcu vsaj 800 ljudi. Od teh jih je spet dobršen delež takih, ki vsaj pasivno obvladajo slovenščino, tako da je Merkač v svoji razpravi prišel do zaključka, da znaša število Celovčanov, ki aktivno ali pasivno obvladajo slovenščino, vsaj 10.000.

Teh 10.000 ljudi pa v svojem glavnem mestu uradno nima nikakršnih pravic; ne morejo uporabljati slovenščine kot uradni jezik, nimajo ne javne predšolske, ne ljudskošolske izobraževalne možnosti v obeh jezikih, nimajo lastnega kulturnega središča, ne javnega dvojezičnega kulturnega doma, ... Tako so Slovenci v Celovcu prisiljeni, da sami poskrbijo za vsaj minimalno ponudbo; bodisi z dvema privatnima dvojezičnima otroškima vrtcema, bodisi s ponudbami v dvojezični Kulturni taberni „Pri Joklnu/Bierjokl“, ... Da pa se jim tudi to otežkoča, dokazuje dejstvo, da mesto podpira npr. vrtce „Naš otrok“ z 86.000 šilingi na leto. Z vsoto torej, ki je za preživetje skoraj nepomembna. Najbrž pa se tudi osrednje organizacije koroških Slovencev še premalo zavedajo potreb Slovencev v

Celovcu, je bilo vsaj nakazano v javni razpravi o študiji, ki je bila ta teden v Celovcu.

-ma

Dr. Franc Mekač, nosilec študije o Slovencih v Celovcu.

Pravniki: „Ni nikakršnih dejstev za disciplinski postopek proti žitrajškemu ravnatelju Kukovici!“

Iz deželnega zbora poroča Ivan Lukan

Gonja žitrajške deželne poslanke Reinhilde Altersbergerjeve proti ravnatelju dvojezične ljudske šole v Žitari vasi je doživela popoln poraz. Na seji deželnega zbora v sredo je namreč deželni glavar Leopold Wagner na vprašanje ÖVP-jevske poslanke odgovoril, da so pravniki deželne vlade ugotovili, da ravnatelja Franca Kukovico ne obremenjujejo dejstva, ki bi opravičila disciplinski postopek proti njemu. Wagner je v svojem odgovoru še dodal, da je tudi sam pismeno zahteval tak postopek, ki pa so ga pravniki iz zgoraj navedenih razlogov zavrnili.

Wagner je nadalje poudaril, da je šolska oblast vse proteste staršev temeljito preverila in končno

ugotovila, da stanje na ljudski šoli v Žitari vasi ni protiučustavno. Wagner je v svojem rezimeju izrazil tudi pričakovanje, da bo žitrajški občinski svet tudi v bodočnosti „pametno in z mero“ obravnaval to zadevo.

Na seji deželnega zbora je bilo govora tudi o ribogojnici Köck iz Liebenfelsa, ki je tudi involviran v „zadevo Posojilnica Borovlje“. Deželni finančni referent Frühbauer je v tej zadevi izjavil, da je Koroška deželna vlada utrpela škodo enega milijona šilingov, ker je leta 1980 oz. 1984 prevzela jamstvo za del Köckovih kreditov.

S strani FPÖ in ÖVP predlagana nezaupnica Frühbauerju ni dobila večine, ker so socialisti predlog „opozicije“ zavrnili.

Datum	Kraj	PRIREĐITVE	Prireditelj
Petek 5. 6. 20.30	Mladinski dom Mikschallee 4, Celovec	KJE, DOMOVINA, SI? poskus vzleta s krili Župančičeve „Dume“. Nastopajo: Bojan Grilc, Cilka Hudobnik, Rezika in Romana Kanžian, Jozej in Marjan Sticker, Miran Erič (pokrajini), Marjeta Angerer (oblačila), Miha Dolinšek (Električne žice).	Oder mladje
Sobota 6. 6. 19.30	mala dvorana mestne hiše v Borovljah	KONCERT UČENCEV GLASBENE ŠOLE iz Borovelj, Sel, Radiš, Sentjanža in Sveč.	Slovensko prosvetno društvo Borovlje, Glasbena šola na Koroškem
Sobota 6. 6. 20.15	kinodvorana v Bistrici v Rožu	VZORNI SOPROG (Priredil Jean Variot) Nastopajo igralci SPD „Kočna“; režija Franci Končan, asistenta: Maika Feinig	Slovensko prosvetno društvo „Kočna“
Nedelja 7. 6. 20.00	pri Hafnerju v Gornji vasi pri Žvabeku	BINKOŠTNI PLES sodelujeta ansambel „Slovenija“ in „Energija“	Katoliško prosvetno društvo Drava v Žvabeku
Nedelja 7. 6. 20.00	farna dvorana v Šmihelu	KONCERT OBIRSKEGA ŽENSKEGA OKTETA in vokalnega kvinteta iz Šentlipša	Katoliško prosvetno društvo Šmihel
Nedelja 7. 6. 13.00-19.00	pri Jerebu na Obirskem	IV. STRELJANJE Z ZRAČNO PUŠKO (ob slabem vremenu dan pozneje). Keglanje za dva prašiča bo od petka 12. do nedelje 14. junija.	Alpski klub Obir
Četrtek 11. 6. 20.40	Kinocenter Wulfenia, Alternativni kino	BELE TRAVE (Boštjan Hladnik) Knjiga: Branko Šomen. Igrajo: Marina Urbanc, Jože Horvat, Barbara Jakopič, Polde Bibič, Ljubiša Samardžić. Barvni film, Viba-Film.	Slovenska prosvetna zveza in Alternativni kino
Iz vsebine: Mlad fant zapusti s prijateljico gorsko vas. Toda v kombinatu, kjer delata in spoznata veliko novih ljudi, se počutita tuja. Življenje tu se jima zdi nesmiselno. Vrneta se v gorsko rojstno vas.			
Petek 12. 6. 0.30	Kulturna taberna Pri Joklnu, Celovec	„ZADNJA ARABSKA NOČ“ Filozofija kot pripoved – bere Gerd B. Achenbach	Kulturno društvo Pri Joklnu
Sobota 13. 6. 20.00	Kulturni dom na Brnci	SLOVENSKA GIMNAZIJA VASUJE NA BRNCI Ponovitev šolske akademije ob 30-letnici ustanove	Slovensko prosvetno društvo Dobrač in ZG za Slovence v Celovcu
Sobota 13. 6. 20.00	Kulturni dom v Šentprimožu	25 LET TRIA KOROTAN Sodelujejo: Trio iz Roža, Kvintet Jepa, Obirski viharji, Popskupina Zmeda, Trio Korotan s pevci.	Slovensko prosvetno društvo Danica
Nedelja 14. 6. 5.00	Reka	IZLET K SVETOVNEMU PRVENSTVU MOTORNIH KOLES NA AVTODROMU PRI REKI Prijave do konca maja: pri Francu Sternu/Esso, tel.: 04238-305, kjer dobite tudi vse ostale informacije	SPD Zarja športna sekcija
Nedelja 14. 6. 9.30	Šentjakob v Rožu	MLADINSKI DAN – „Študenti v puščavi“	Katoliška mladina
Sobota 13. 6. 20.00	avla ljudske šole v Globasnici	SKLEPNI KONCERT UČENCEV GLASBENE ŠOLE IZ PODJUNE	Slovensko kulturno društvo Globasnica in Glasbena šola
Nedelja 14. 6. 14.00	gostišče Juena pri Čopičah	TEKMA KOSCEV Po tekmi ples in zabava Ob slabem vremenu bo tekma teden pozneje.	Slovensko prosvetno društvo Edinost v Štebnu
Nedelja 14. 6. 10.00	v Vratih	XVI. SREČANJE SLOVENSkih PLANINCEV iz Slovenije, Italije in Avstrije Otvoritev srečanja (10.00), kulturni program in planinsko rajanje (10.30)	Slovensko planinsko društvo
Nedelja 14. 6. 16.00	Kulturna taberna Pri Joklnu Celovec	RAČKA – Lutkovna igra za otroke gostuje: Lutkovna skupina iz Bežigrada	Kulturno društvo Pri Joklnu
Sreda 17. 6. 20.00	Kulturni dom v Šentjakobu	SKLEPNI KONCERT vseh oddelkov Glasbene šole na Koroškem	Slovensko prosvetno društvo Rož in Glasbena šola na Koroškem

RAZSTAVE

do 3. 6.	Galerija Rožek	RAZSTAVA SLIK DR. KOLLERJA odprta ob petkih, sobotah in nedeljah od 15.00 do 18.00.	
do 6. 6.	Mestna hiša Celovec	RAZSTAVA NOVEJŠIH DEL JOŽETA TISNIKARJA Odprto: od ponedeljka do petka med 10. - 12. in 16. - 18., v sobotah od 10. - 12. ure.	Avstrijsko- jugoslovansko društvo
do konca junija	Kulturna taberna Pri Joklnu	OKRASI – NAKIT Razstava del Ervina Posarniga	Kulturno društvo Pri Joklnu
do 10. 6.	Tinje	RAZSTAVA DEL PEPIJE WEIKELGÄRTNER- NEUTRE IN ELISABETHE SÖDERBERG- WEIKELGÄRTNER Grafike, oljnate slike in emali. Odprta do 10. junija 1987.	Katoliški dom prosvete Tinje
Sreda 10. 6. 20.00	Tinje	ODPRTE RAZSTAVE DEL GORAZDA ŽIVKOVIČA Razstava je odprta do 26. 6. 1987	Katoliški dom prosvete, Tinje

Koordinacijski odbor za letovanje otrok na morju
Viktringer Ring 26 (Vinko Kušej) Tarviserstr. 16 (Milka Kokot)
tel. 0 42 22/51 25 28 tel. 0 42 22/51 43 00/40

Spoštovani starši!

Vljudno Vam sporočamo, da bo LETOVANJE OTROK NA
MORJU V SAVUDRIJI letos v eni izmeni in sicer

od 14. do 28. julija

Koordinacijski odbor nudi:

prostore za bivanje, dnevno 5 obrokov hrane, za vsakih deset otrok
enega vzgojitelja, zdravstveno oskrbo, v primeru potrebe prevoz bol-
nega otroka v bolnico ter prevoz iz Celovca v Savudrijo in nazaj.

Cena za 14-dnevno bivanje in prevoz znaša 2.000 šil.
Prijavnice dobite pri zgoraj omenjenih naslovih. Zadnji rok prijave je
30. junij 1987.

Ker je število prostih mest omejeno, prosimo za čimprejše prijave.

R a z g l a s

V zvezi z letovanjem otrok na morju išče koordinacijski odbor vzgoji-
telje. Interesenti naj se javijo pisмено na enega zgoraj omenjenih naslo-
vov do 19. junija 1987.

Pogoj za sprejem: dopolnjeno 18. leto, izkušnje v vodenju skupin
(prednost imajo učitelji-ce ali študentje pedagoške smeri)

Uporaba obeh jezikov mora postati samoumevna

Železna Kapla potrebuje še več takih javnih razprav

Z leve na desno: dr. Peter Haderlap, dr. Aripand Thurn in dr. Ludvik Karničar.

Slovensko prosvetno društvo „Zar-
ja“ iz Železne Kaple je na pravi poti.
Živahna diskusija na temo „Dva
naroda – ena skupnost“ je minuli
petek v hotelu Obir izzvala potrebo
za še več podobnih prireditev, kar je
lahko le v korist boljšemu sožitju v
tem predelu Južne Koroške.

Uvodne besede so imeli trije „dok-
torji“. Prvi, dr. Aripand Thurn, ki je
doraščal trojezično (nemško-franco-
sko-angleško) je označil vprašanje
sožitja kot eksistenčno vprašanje
spodnje Koroške. Po lastnih besedah
je hotel spregovoriti kot kristjan,
avstrijski patriot in prepričan Evro-
pejec. Odločno se je izpovedal za
ohranitev skupnega pouka (ne da bi
se v detajlu dotaknil pedagoškega
modela, ker ga pre malo pozna).
Menil je tudi, da bi takšen skupen
pouk v obeh jezikih mogel biti uspe-
šen le, če bi se odpravile določene
vrzeli trenutnega stanja. **Najboljše pa
je, če imajo otroci možnost, da se že v
otroškem vrtcu in v predšoli igraje in
z veseljem zblížajo z obema jezikoma
in kulturama.** Seveda pod pogojem,
da učitelji ne delajo pri obravnavanju
otrok nobenih razlik. Razvoj sloven-
ske narodne skupnosti na gospodar-
skem in izobrazbenem področju je
ocenil kot zelo obetaven. Dejal je, da
intelektualci manjšine že močno so-
oblikujejo življenje v teh južnih prede-
lih dežele in da je manjšina na to
lahko ponosna.

V političnem delu svojega govora
je Thurn (ki so ga skorajda vsi poslu-
šalci spoštljivo klicali „gospod grof“)
zavnil nemškonalionalno ideologi-
jo, ki jo oživljajo na Koroškem vedno
v zvezi z 10. oktobrom, od Slovencev
pa bi rad večkrat slišal, da so brezpo-
gorno zvezi Avstriji.

Obirski slavist dr. Ludvik Karničar,
ki med drugim z vsvo vneto zbira
vse o obirskem narečju, je svoj odnos
do skupnega življenjskega prostora
obeh narodov razložil z zanimivim
posegom v koroško zgodovino.

Menil je, da Koroška v prejšnjih
stoletjih ni bila vedno tisti temni sred-
nji vek, kot ga imamo v spominu.
Vedno spet se je razvijalo medse-
bojno oplojevanje obeh kultur (materi-
alna kultura je bila itak zelo podobna),
kar je bilo mogoče tudi zaradi

Podjuncani pozor!

„Društvo godba na pihala Šmihel“
vabi vse muzikantke in muzikante, ki
igrajo pihala ali trobila, k sodelova-
nju. **Pogoj: Ustrezno znanje inš-
trumenta.**

Interesenti naj se javijo pisмено
pri društvu (naslov: 9143, Šmihel 7)
ali telefonsko na številko 04235 –
52639, kjer dobijo nadaljnje informa-
cije.

Upravni odbor

MENJAVA DENARJA

Stanje v četrtek 4. junija 1987

Za 100 dinarjev dobite	1.70 šil.
Za 100 dinarjev plačate	2.30 šil.
Za 100 lir dobite	0.945 šil.
Za 100 lir plačate	1.005 šil.
Za 100 mark dobite	693.85 šil.
Za 100 mark plačate	710.15 šil.

zadevah, slovenski prispevek v občin-
skem listu; hkrati pa je omenil tudi
kontaktni razgovor s slovenskimi
mandatarji in odborniki, kjer je dal
nekaj obljub glede izvajanja dvojezič-
nosti). Predvsem pa je poudaril raz-
vojne možnosti Železne Kaple na
področju turizma (zdravilišni, dober
zrak, jamarstvo).

Turiste vabiti s kulturno raznoličnostjo

V razpravi, ki je trajala skoraj do polno-
či, so pripadniki obeh narodnosti pozdra-
vili iniciativo za takšno diskusijo. Slišati pa
je bilo tudi predlog, naj pripadniki
„večinskega“ naroda pripravijo nekaj
podobnega, saj bi bilo razveseljivo,
če bi prišlo na tak večer tudi več nem-
škogovorečih občanov. Na račun
turistične reklame občine je bil izre-
čen predlog, naj bi turiste ne vabili
samo s svežim zrakom, zdravilno
vodo, mirnim okoljem in jamami,
temveč tudi z dejstvom, da živita v
občini oba naroda. Ljudje naj ne pri-
dejo samo v „Eisenkappel“, temveč
tudi v „Železno Kaplo“ – in verjetno
jih bo zaradi tega več!

Rečeno je bilo, da je nezaupljivost
Slovencev do načrtovane šolske ure-
ditve razumljiva, da pa se dvojezični-
osti ne bojijo Slovenci, ampak enoje-
zični občani; govora je bilo o ponem-
čevanju ledinskih imen; o resničnih
težavah pri učenju drugega jezika.
Prav tako pa je bilo izpostavljeno, da
se otrok brez težav uči drugega jezi-
ka, če mu ne privzgaš manjvrednos-
nega čuta in ga pri učenju ne oviraš,
temveč spodbujaš.

„Smetani“ kapelške družbe pa je
bilo zastavljeno vprašanje, zakaj je
svojim otrokom zapirala pot do dvo-
jezičnosti v kraju, „kjer naj bi bila
uporaba obeh jezikov samoumevna
tako v župniji, na občini in drugje.“

Vinko Wieser

Kotmara vas:

3,3 milijonov za izredni proračun

Ob začetku pretekle občinske seje, ki je
bila v ponedeljek, 25. maja 1987, je župan
Josef Struger poročal, da je občini uspelo
dobiti za izredni proračun za leto 1987
dodatnih 3.380.000 šilingov. Ta sredstva
bojo porabili za cesto na Talir (980.000
šil.), za strojni center (900.000 šil.), za
izgradnjo občinskih cest (1.000.000 šil.) in
za popravilo stare ljudske šole (500.000
šil.).

Glavni točki seje sta bila poročilo nad-
zornega odbora in obračun za leto 1986. Tu
se je izkazalo, da je občina gospodarila
varčno in dobro, saj ji je med drugim uspe-
lo, da so se dolgovi od začetka pa do konca
proračunskega leta 1986 znižali skoraj za
poldrugi milijon od 12.617.419 na

11.291.282 šilingov. Na podlagi poročila
nadzornega odbora in po tehtni razpravi je
dobil župan soglasno razrešnico.

Izpraznjeni stanovanji v občinski hiši
bosta dobili gospe Elfriede Berg in Hilde
Tonner. Bilo je devet interesentov.

Občinski odbor je nadalje med drugim
potrčil tudi občinsko porotniško komisijo
(SPD: Raimund Mikel; ÖVP: mag. Leo-
pold Leutschacher; EL: Jozi Pack; FPÖ:
Florian Jakopitsch).

Po koncu dnevnega reda je župan pre-
bral še predlog EL, naj občina poskrbi, da
se bo odstranilo ozko grlo pri hiši št. 4 na
Novem selu, da bojo tam lahko vozili tudi
večji kmetijski stroji.

Gostovanje iz Žirovnice

Z lutkovno igro „Zlato jabolko“ so se minulo soboto v Šentjanžu in na Plešivcu
pri Kotmari vasi predstavili mladi igralci „Šolskega kulturnega društva Prešernov
rod“ iz osnovne šole v Žirovnici. Pri Toplicarju na Plešivcu pa je nastopila tudi še
folklorna skupina iste šole in navdušila predšolske in šolske otroke, nenazadnje
pa tudi njihove starše.

Tamburaši iz Šentjanža in mladi pevci iz Kotmare vasi so s kulturniki iz Žirov-
nice navezali stike lani ob letovanju na morju, nadaljevali pa s sobotnim gostova-
njem. Pedagoški vodja šole, Tone Dežman, je ob srečanju na Koroškem izrazil
željo, da bi se sodelovanje nadaljevalo. Skupna kulturna tradicija na obeh straneh
Karavank spodbuja naše kulturno delo. Otroci iz Šentjanža bi po predstavi naj-
raje kar sami zaigrali!

Predsednik Verdel na občnem zboru SPD „Borovlje“: Uspeh kulturnega napredka je odvisen od nas vseh

Slovensko prosvetno društvo „Borovlje“ se je več let borilo za svoj obstoj, za ohranitev slovenske kulturne dejavnosti v Borovljah. Leta krize so zdaj mimo, kajti v Borovljah spet bide močan utrip slovenske kulture, katerega ne zaznavajo le v domači občini, ampak daleč izven nje.

Prejšnji petek je SPD „Borovlje“ imelo občni zbor v svojih društvenih prostorih pri Bundru, kakor domačini pravijo stari hiši boroveljske posojilnice. Napredek društva, ki je bil viden že pri prejšnjem vodstvu, je posebno prišel do izraza pod vodstvom Melhiorja Verdelja in ostalih članov odbora, ki so zdaj odgovorni za slovensko kulturno delo v Borovljah.

Potek občnega zbora je bil posrečen – namesto besed so članom v pozdrav pokazali vrsto diapozitivov, s katerimi je bila v barvnih slikah predstavljena dejavnost društva oz. odbora v minuli poslovni dobi. Slike je predvajal tajnik Peter Košutnik, komentiral pa je Franc Wakounig. Tako izvorno poročilo je predlagal predsednik Melhior Verdel, ker je bil mnenja, da si člani tako bolje predstavljajo delo društva kakor ob suhoparnem naštevanju. Iz pokazanih slik je bilo razvidno obširno delo 118 člankega društva, ki je lahko na svoje kulturno ustvarjalnost ponosno, saj v njem deluje osem skupin. Pri tem je v ospredju glasbena in pevška dejavnost. Cilja, postaviti na noge društveno igralsko skupino, društvo še ni doseglo, zato si je zadalo nalogo, da

to stori v naslednjem obdobju. Toda tam, kjer dolgo ni bilo lastne dejavnosti, ni mogoče vse naenkrat.

Predsednik Verdel se je zahvalil vsem tistim, ki po svoje prispevajo k temu, da kulturno življenje močno narašča, posebej je omenil družino Oraže, Hannesa Schaschla in Romana, pri čemer je treba imenovati vso Verdelovo družino. Nadalje je v svojem poročilu povedal, da je društvo postalo v občini nepogrešljiv faktor in da mu je uspelo zgraditi most do naroda soseda, s katerim ima tudi skupne prireditve. Verdel je poročal, da se društvo že dalj časa trudi, da bi v boroveljskem občinskem otroškem vrtcu ustanovili dvojezično skupino. Zato je županove besede, ki jih je 6. maja izrekel po radiu, namreč „da bomo ta problem rešili skupno“, smatral za zelo pozitivno, ker dovoljuje upanje, da bo do tega res prišlo. Pozval je starše, da se poslužijo vseh možnosti, da naučijo otroke slovenskega jezika, saj je to najboljša podpora prizadevanju društva na tem področju. Melhior Verdel je ob koncu še seznanil člane o tem, da zbira podatke o društvenem delu ter jih pozval, da pri tem vsak po svoje pomaga, kar bo doprineslo k še popolnejši kroniki društvene dejavnosti. Povedal je tudi, da je uspelo renovirati društveno sobo in da ima društvo zdaj na razpolago več prostorov, kar bo v prihodnje omogočilo bolj učinkovito delovanje, zlasti na področju izobraževanja, družabnih in drugih dejavnosti.

Tajniško poročilo je bilo dopolnilo slikovitega prikaza dela. Peter Košutnik pa je kljub temu nanizal vrsto prireditev, ki jih je imelo društvo v zadnjih dveh letih. Pri tem je posebej omenil tiste, ki so bile za boroveljsko društvo nove. Med njimi družinsko petje (skupno s KKZ), sodelovanje s „Kulturringom“, koncert rožanskih pevskih zborov (skupno s SPZ), 5-letnico društvenega moškega pevškega zbora in odmevno predstavitev društvenega dela v okviru oddaje „Radio Kärnten – Treffpunkt“. Pri oddaji so poleg tega sodelovali tudi posamezni društveniki in spregovorili o raznih problemih. Nova prireditve je tudi koncert klasične glasbe, ki so ga izvedli na pobudo Romana Verdela in v sodelovanju s SPZ. Poleg svojih prireditev, vabilo v goste tudi skupine drugih društev, zlasti gledališke, kar je vedno spet spodbuda, da bi tudi sami postavili na oder kakšno dramsko delo.

Poleg predsedniškega in tajniškega je bilo na dnevnem redu tudi blagajniško poročilo, ki ga je podal dr. Jože Lukan. Iz tega je bilo razvidno, da je bilo društvo zelo aktivno in da je s sredstvi razpolagalo zelo smotno. To pa je bil tudi povod za razrešnico staremu odboru, kar je članstvo soglasno sprejelo.

Volitve novega odbora je vodil Roman Verdel. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Melhior Verdel in tudi ostali člani (z izjemo blagajnika) so bili soglasno potrjeni. Kot zastopnik SPZ je bil na občnem zboru Andrej Kokot.

Sobotni koncert v Šentjakobu Druženje različnosti

Izrazni ples je med nami premalo poznan, sicer bi zagotovo privabil na sobotno prireditev v Šentjakob še več gledalcev. Povabiti na koncert dveh pevskih zborov še vrhunsko umetnico Jasno Knez, je vsekakor pogumna poteza, ki se je tokrat zelo dobro obnesla. Večer ni bil tradicionalno postavljen in voden. Toni Sticker je nekako spretno vijugal med solističnimi točkami plesalke. Marsikdo je ob prvem plesu še čutil, da točka nekoliko „štrli“ iz programa, zato pa se je proti zaključku spojila v enovit, harmoničen kulturni dogodek.

V Šentjakobu sta se torej srečala dober amaterizem z vrhunsko umetnostjo. V prepletanju sta pridobila oba. Mešani pevski zbor Podjuna iz Pliberka, ki po besedah predsednika Hermana Germa ni samo pliberški temveč podjanski, je v začetku zapel nekaj dobro naštudiranih umetnih pesmi tujih in slovenskih skladateljev. Zboru se pozna trdo delo dirigenta Toneta Ivartnika, pevci pa mu dobro sledijo. Zven zbora je prijeten, uglašen, tu pa tam je bilo opaziti premalo poguma, ki bi jih privedel do

izrazitejšega fortissima.

Bolj sproščeni so bili v izvajanju narodnih pesmi, ki so jim po občutku vendarle bližje. Šentjakobski Rož, ki je po sestavi in tradiciji prav tako mlad zbor, je predstavil novo pesem v angleškem jeziku, zaključil pa s svojo uspešnico Pa ščiplje me..., ki zahteva že kar visoko pevsko virtuoznost. Lajko Milisavljevič vodi zbor suvereno, pevci pa nastopajo dosti samozavestno. Pri obeh zborih sta se posebej izkazala solista Jurij Mandl in Čarli Krautzer.

Jasna Knez, edina samostojna umetnica izraznega plesa v slovenskem prostoru, je s svojimi točkami navdušila. Popeljala nas je od temperamentnega bolivijskega preko otožnega ciganskega in izpovednega črnega do slovenskega izraznega plesa na podlagi narodnega motiva o setvi in žetvi. Govorilo je telo, gibi, usklajenost vsega telesa podprta z ustrezno mimiko.

Uspela združitev različnih nivojev in kulturnih vrst torej!

jor.

V Kulturni taberni „Pri Joklnu“ Pesem Maje Haderlap

Med prireditvami, ki smo jih doživeli v teku zadnjih desetih dni, ne kaže prezeti literarnega večera Maje Haderlap (v sredo 27. maja) v Kulturni taberni Pri Joklnu. Maloštevilmu, a pozornemu občinstvu se je predstavila s svojimi najnovejšimi pesmimi v slovenskem izvirniku in nemškem prevodu.

Majine pesmi so tako vsebinsko kot oblikovno za koroško (pa ne samo za koroško) slovensko slovstvo prava osvežitev. Avtorica pri tem hodi povsem novo pot. Malo ji je za čustveno izražanje ali orokavičeno otipavanje problemov, ki žuljijo sleherni narodno skupnost. Njena izhodišča je široka možnost literarnega izražanja in ob tem noče biti utesnjena v ozko stvarnost Koroške. Zato se tudi poslužuje jezika večinskega naroda in je celo prepričana, da se pri tem čestokrat bolj sproščeno izraža v drugem – tujem – kot v materinem jeziku, čeprav priznava, da vsako besedilo napiše najprej slovensko.

Prav to pa je absurd, s katerim so soočeni zlasti mlajši slovenski pisci na Koroškem. Materin jezik jim ostaja le kot neka simbolika narodnosti, svet, v katerem živijo, oziroma jezik, s katerim se srečujejo v vsakdanjem življenju, pa je nemški. To mlade pisce – tudi Majo Haderlap – postavlja pred veliko dilemo. V pogovoru, ki je sledil branju je bilo ugotovljeno, da za vprašanja, s katerimi je avtor soočen, ni sam odgovoren, pač pa politični dejavniki, ki dopuščajo nastajanje take stvarnosti, namesto, da bi upoštevali zapisane dokumente, ki narodni skupnosti zagotavljajo vsestranski kulturni razvoj. Rečeno pa je bilo tudi, da imajo koroški avtorji vse premalo stika z našim človekom na podeželju, ki ima mnogokrat bolj zdrav odnos do literature kot marsikateri akademik.

Glasba in poezija v Alpah Spodbudno srečanje kulturnih delavcev na Tirolskem

Pisatelji, publicisti, kantavtorji, pevci in filmski ustvarjalci iz Avstrije, Italije, Nemčije in Švice so se med 27. in 31. majem srečali v Ötztalu na Tirolskem, kjer so pripovedovali in razmišljali o negovanju starih in izkušenih tradicij kulturnega življenja v vseh teh deželah. Razmišljali so predvsem o nevarnostih nostalgičnega odnosa do kulture in njene preteklosti, zato so si kot kraj srečanja tudi izbrali tirolski Ötztal, hribovito planinsko dolino, ki že s samim zunanjim videzom slikovito dokazuje, kako je svojo kulturno identiteto podredila interesom masovnega turizma. V Ötztalu ni več v tirolskem arhitektonskem stilu ohranjenih kmečkih hiš, kmečko gospodarstvo umira, zato pa dajejo dolini gigantomanski hoteli in v rustikalnem kiču okrašene počitniške hišice svoj odtujeni in popačeni značaj.

V okolju nemškemu turizmu „razprodane domovine“ so se srečali kulturni delavci iz raznih alpskih dežel, prisluhnili so redko ohranjenim melanholičnim in pobožnim melodijam starejših domačinov Ötztala, ki še znajo nekaj pesmi domačega kraja. Prisluhnili pa so tudi melodijam mlajših generacij, novim melodijam, iz katerih že žari protest proti betonskim zgradbam in atomskim odlagališčem v Alpah, proti onesnaževanju okolja. To je novo nastajajoča poetična in politična glasba o osvobajanju žensk, to so nove balade in nove pesmi o domovini, to so nova sporo-

čila o nujnosti upora s svojo lastno in z masovnim turizmom neomadeževano domačo kulturo.

1200 let stara retoromanska „Pesem o Margariti“, ki so jo predvajali na srečanju, govori med drugim o ekoloških katastrofah v alpskih deželah, pripovedke o divjih ženskah in moških iz davne preteklosti Tirolske drzno naznanjajo, kako se bo prebivalstvo v Alpah začelo upirati vsem pojavom trpljenja in kulturnega izneverjanja. O tem govorijo tudi stare pripovedke iz krajev Južne Tirolske, kjer živi ladinska manjšina. Vsebinsko panoramo starodavnih demokratičnih ljudskih izročil pa je dopolnila sodobna ljudska poezija, kakor so jo prikazale tri sestre „Velküren“ iz Bavarske, ki so znane bavarske ljudske melodije napolnile z dokaj aktualnimi problemi današnje Bavarske.

Srečanja se je udeležil tudi vokalni kvintet iz Šentlipša. Povabila sta ga organizatorja srečanja – Mednarodni inštitut za zaščito dialektov in Institut za regionalne jezike in kulture na Dunaju – z namenom, da bi v vsako kulturno srečanje v Avstriji vključili tudi kulturo manjšin kot sestavni del avstrijske kulture in s tem kulturi narodnostnih manjšin pomagali, da bi lažje premagovala bremena, ki ji pretijo z izolacijo s strani uradnih ustanov dežele in države. Nastopal je v kulturni areni „Treibhaus“ v Innsbrucku in v Griessu, mali vasici 1600 m visoko nad morsko gladino v stranski dolini Ötztala. S svojim ubranim petjem je vzbudil interes za slovensko pesem pri publiku iz številnih krajev, odkoder so prišli udeleženci srečanja.

Srečanje samo je bilo uspešno, zanimivo, spodbudno za obujanje starih demokratičnih sporočil v kulturnem življenju posameznih krajev in narodov in prav tako spodbudno za nastajanje novih oblik in vsebin kulturnega dela. Ostaja skupni imenovalec vseh razmišljanj, da se je treba zavedati svojosti in posebnosti las-

tne kulture, ki gradi na izkušnih ljudskih in demokratičnih tradicijah preteklosti.

Vsi na kolesa – dvojezičnost naj se vidi!

Člen 7, odstavek 3: „V upravnih in sodnih okrajih Koroške, Gradišanske in Štajerske s slovenskim, hrvaškim ali mešanim prebivalstvom je slovenski ali hrvaški jezik dopuščen kot uradni jezik dodatno k nemškemu. V takih okrajih bodo označbe in napis topografskega značaja prav tako v slovenščini ali hrvaščini kakor v nemščini.“

Da si moramo pomagati sami, smo že dostikrat doživeli. Tudi v tem primeru Avstrija ne kaže dosti pripravljenosti, da bi nam sama od sebe postavila dvojezične table. Zato si bomo tudi tu pomagali sami – na binško ponedeljek bomo napravili Podjuno dvojezično, da se vidi!

V tem smislu bomo na binško ponedeljek vsi skupno okrasili topografske napise s slovenskimi imeni krajev. V okviru velike kulturne prireditve bomo s kolesi prevozili Podjuno ter samo enojezične table simbolično naredili dvojezične. Na trd papir ali na kakšno desko napišite slovensko ime kraja – ta napis bomo z vrvicami obesili na enojezične table. Ničesar ne bomo poškodovali, prireditev bo nenasilna, prijazna in simpatična. Edino, kar hočemo pokazati, je dvojezični značaj Podjune (zato bomo obstoječe enojezične table okrasili). Vendar zahtevamo, da oblast dvojezičnost naših krajev tudi v tem oziru dosledno prizna. Sicer je prišla zamisel za to akcijo od mladinskih organizacij, vendar že zdaj podjunska društva delajo na tem, da bo akcija čim bolj uspeša. Dvojezičnost je namreč stvar nas vseh.

Iz organizacijsko-tehničnih vzrokov ni možno, da bi to akcijo izvedli po vsem dvojezičnem ozemlju. Vendar bomo tovrstno prireditev izvedli tudi v Rožu in na Zilji – dokler naše pravice ne bodo izpolnjene. Akcija naj postane tradicionalna.

Proga 1

Suha 9.30 – Dob – Pliberk 11.00 – 11.30; Šmihel 12.00 – 12.30; Čepiče (Juena) 13.00 – Dobla vas 13.30 – 14.00; Šentprimož 15.00.

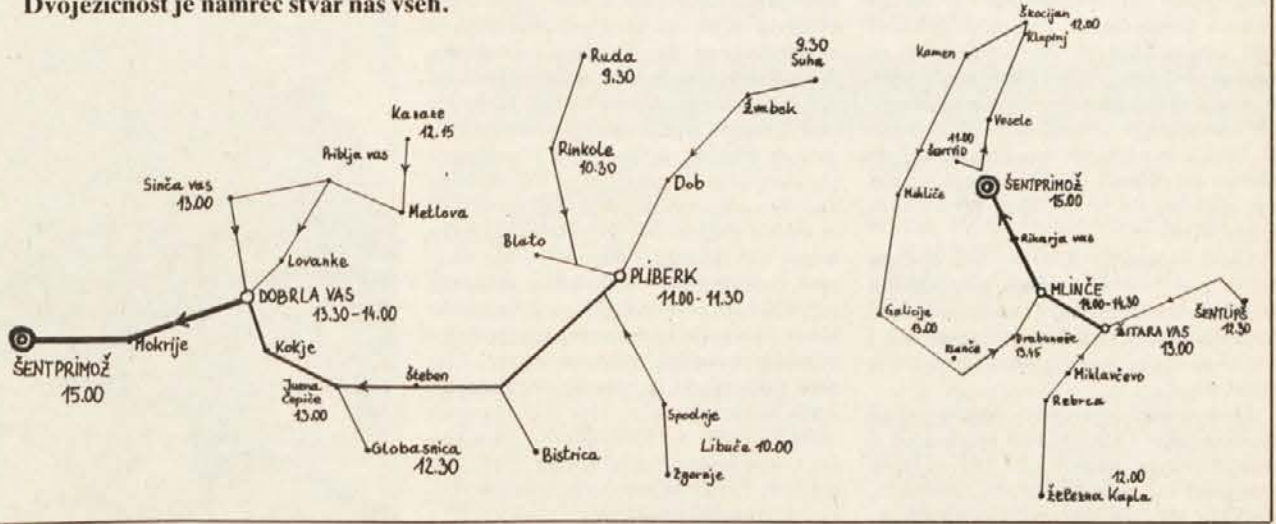
Kolesarji s stranskih cest se priključijo glavni progi: Libuč 10.00 – Pliberk 11.00
Ruda 9.30 – Rinkole 10.30 – Pliberk 11.00
Kazaze 12.15 – Sinča vas 13.00 – Dobla vas 13.30
Globasnica 12.30 – Čepiče (Juena) 13.00

Proga 2

a) Železna Kapla 12.00 – Žitara vas 13.00 – 13.30 – Mlinče 14.00 – 14.30 – Šentprimož 15.00
b) Šentlipš – Žitara vas 13.00 – 13.30 – Mlinče 14.00 – 14.30 – Šentprimož 15.00
c) Št. Vid 11.00 – Šentprimož 11.15 – Škocijan 12.00 – Galicija 13.00 – Drabužič 13.45 – Mlinče 14.00 – Šentprimož 15.00

V Šentprimožu bo zaključna fešta!
Pridi in kolesari tudi ti z nami – dvojezičnost naj se vidi!

Slovenski mladinci

Zadruga Dobla vas išče

šoferja za tovornjak

ki zna voziti tudi z viličarjem. Interesenti se naj javijo v Zadruzi, tel.: 0 42 36-2557, ali pri Francu Hašuju, tel.: 04236-2770.

V Sloveniji so proti jedrskim elektrarnam

SZDL organizirala široko problemsko konferenco o jedrski energiji

Pretekli teden je bila v Ljubljani problemska konferenca o ekologiji, energiji in varčevanju, ki jo je socialistična zveza pripravila po enoletni javni razpravi o tej problematiki. Da postajajo vprašanja ohranjanja čistega in zdravega okolja in smotne porabe električne energije za Slovenijo vse bolj pomembna, je pokazala že široka javna razprava, potrdila pa problemska konferenca, na kateri so sodelovali predstavniki občin, podjetij, upravnih organov, strokovnih ustanov in drugi.

Na problemski konferenci je bilo največ kritične razprave o uporabi jedrske energije. Slovenija ima namreč svojo jedrsko elektrarno v Krškem in rudnik urana Žirovski vrh. V Jugoslaviji pa planirajo, da bi v prihodnjih letih začeli graditi nove jedrske elektrarne. Bojazen pred morebitnimi škodljivimi posledicami radioaktivnega sevanja se je v Poljanski dolini, kjer je rudnik urana in v vsej Sloveniji zelo povečalo zlasti po katastrofi v Černobilu. Gibanje proti jedrskim elektrarnam se je nato razširilo in okrepilo še posebno po zaslugi mladih. Močan vpliv je imelo tudi na javno mnenje, na razpravo o okolju in energiji ter na problemsko konferenco.

Na konferenci so prevladovala ostra mnenja in stališča, da je treba prenehati razmišljati o tem, da bi v Jugoslaviji zgradili še kako jedrsko elektrarno. Kot je dejal Janez Sta-

novnik, član predsedstva Slovenije in ugleden mednarodni strokovnjak, so se v mnogih državah po svetu že odločili, da jedrskih elektrarn za sedaj ne bodo več gradili. Konferenca v Ljubljani je sprejela moratorij za graditev jedrskih elektrarn v Jugoslaviji, in sicer do leta 2000. Pri tem so postavili pogoj, da odločitev o nadaljnji gradnji ne more biti sprejeta, dokler ne bo zagotovljeno varno obratovanje takih objektov, rešeno vprašanje skladiščenja jedrskih odpadkov, zapiranje jedrske elektrarne po končani življenjski dobi, ugotovljeno in dogovorjeno odpravljanje posledic in pokrivanje stroškov ob morebitni nesreči, dokler ne bodo znane tehnične, ekonomske in ekološke prednosti takih elektrarn in sprejet dolgoročni program energetike v državi.

Najbolj radikalni so zahtevali tudi to, da bi morali takoj zapreti rudnik urana Žirovski vrh zaradi nevarnosti škodljivega sevanja. Po daljši razpravi so na konferenci nazadnje predlagali nepristransko študijo in zahtevali preverjanje smotnosti izkoriščanja uranove rude v Žirovskem vrhu. Preveriti bo treba vsestransko z ekoloških, ekonomskih, strateških in drugih vidikov, še posebej skrbno naj bi dodatno preverili dozo sevanja, ki jo povzroča izkoriščanje uranove rude in so ji izpostavljeni ljudje v bližini rudnika.

Na problemski konferenci so opozorili tudi na druge ekološke proble-

me, ki vse bolj ogrožajo Slovenijo. To so zlasti zastrupljanje okolja z žveplovim dioksidom, ki v ogromnih količinah uhaja v ozračje iz dimnikov termoelektrarn v Velenju in Trbovljah ter iz dimnikov topilnice svinca v Mežici. Zaradi škodljivih plinov je v Šaleški dolini, Zasavju in Mežiški dolini velik del gozdov uničen, posledice pa so vidne tudi na zdravju ljudi. Da bi preprečili ali vsaj bistveno zmanjšali to onesnaževanje, bi bilo potrebno vgraditi čistilne naprave, ki pa so po prvih ocenah tako drage, da jih bo slovensko gospodarstvo težko zmoglo. Prav tako so ugotovili, da bodo morali zgraditi zahtevne in drage čistilne naprave v nekaterih tovarnah, ki močno onesnažujejo okolje, na velikih prašičjih farmah in v mestih, kjer svoje odplake spuščajo kar v reke in morje.

Lado Stružnik

Alpe-Jadran: Novinarji za boljšo informiranost

Še letos se bodo – najbrž v Trstu – srečali glavni uredniki dnevnikov, ki izhajajo v prostoru Alpe-Jadran, razen tega pa bodo ob tej priliki ustanovili posebno novinarsko nagrado za izredne novinarske dosežke pri poročanju o dogodkih alpskojadranske skupnosti. To sta dva konkretna sklepa tridnevnega simpozija, ki je bil od 25. do 27. maja v Porečah ob Vrbskem jezeru in ki ga je priredila delovna skupina za informiranje v delovni skupnosti Alpe-Jadran na temo „Sodelovanje med množičnimi občili v Evropi ob primeru Delovne skupnosti Alpe-Jadran“.

Okrog petdeset novinarjev iz desetih dežel-članice delovne skupnosti se je zbralo, da bi ob referatih, uglasenih na vodilno temo, razpravljali o stanju novinarskega sodelovanja v tem prostoru in o možnostih njegovega izboljšanja.

Predvsem iz referata, ki ga je pripravil Wolf In der Maur o sodelovanju med radijskimi in televizijskimi ustanovami v tem prostoru, je bilo razvidno, da je na tem področju stanje precej boljše kot pri tiskanih medijih, kar je nazadnje zasluha referenta, ki je kot televizijski intendant spodbudil marsikateri projekt. Nad vse pomemben, predvsem za deželčlanice iz številno manjših jezikovnih področij, je bil poseg glavnega urednika „Naših razgledov“ Slavka Frasa, ki je v svojem predavanju o premagovanju jezikovnih pregrad v novinarstvu odločno nasprotoval vsakršnemu vzpostavljanju nekakšne „lingue france“ v tem prostoru. Opazne so namreč težnje – posebej z nemškega in italijanskega jezikovnega področja, da bi problem multijezičnosti v delovni skupnosti obvladali ne z dosledno enakopravnostjo vseh

jezikov, temveč s tiho in avtomatično prevlado tega ali onega jezika. Ostali referenti so bili rektor celovške univerze prof. H. J. Bodenhöfer, Paul Lendvai, prof. Angelo Ara z univerze v Pavii, Peter Schmalz (vodja redakcije „Die Welt“ v Münchnu) in končno prof. György Sebestyen, ki je predstavil model revija Pannonia.

V razpravi so se diskutanti, predvsem seveda slovenski, dotaknili tudi problema pretvornikov za sprejem ljubljanske televizije na Južnem Koroškem, pri tem pa je južnotiroolski udeleženec pripomnil, da bi moralo biti na Koroškem vendar mogoče to, kar že dolgo velja za Južno Tirolsko, kjer je s pretvorniki zagotovljen sprejem vseh nemškojezičnih tv-programov.

Razpravljalci pod vodstvom dr. Fritza Csoklicha, glavnega urednika graške „Kleine Zeitung“, so se ob koncu zavzeli za kolikor mogoče intenzivno sodelovanje med posameznimi redakcijami tja do izmenjave člankov in novinarjev, pri tem pa bi se seveda morali odpovedovati načelu, da je samo slaba novica dobra novica.

Uspela spominska vožnja in nadaljnji načrti: S staro paro po novih tirih!

Da je Herbert Guttenbrunner iz Kotmare vasi velik prijatelj predvsem starih železnic, je znano. Je pa tudi iniciator spominskih voženj teh starih parnih lokomotiv in starih železniških garnitur. Če najde npr. še partnerja v tajniku Avstrijsko-jugoslovanskega združenja Presslu, ki prevzame organizacijsko plat, se take „sanje“ dajo uresničiti. Tako se je zgodilo tudi pred štirinajstimi dnevi, ko sta iz Bač oddrdrali kar dve starinski lokomotivi; stara 03 Jugoslovanskih železnic, ki jo je odlično restavriral Jugoslovanski železniški muzej v Ljubljani, ter 17 006, nekdanje Madžarske državne železnice, zgrajena v letih 1893 do 1917 v avstrijskem podjetju Simmering Graz Pauker. Za tema dvema lokomotivama pa so se skozi Karavanški predor, preko strmin in ravnin do Kanala vile stare garniture vagonov, večinoma še z lesenimi klopki, pa tudi salonski vagon nekdanje Cesarsko-kraljeve železnice.

Že na soškem mostu pa sta se vlaka prvič ustavila, saj so tam po stari navadi potnike iz Avstrije, Zvezne republike Nemčije, zgornje Italije in Švice (vsega jih je bilo 550 potnikov) pričakali s kruhom in soljo. Na postaji v Kanalu jih je sprejela glasbena skupina Tine Rožanc, ki jih je pospremila tudi v mesto samo. Tam pa so bili vsi trgi in ulice pripravljeni za semenj: udeležencem spominske vožnje so nudili jedi in pijače, folkorne in narodno-zabavne glasbene skupine pa so poskrbele za dobro počutje in veselo razpoloženje. Ob povratku vlaka pa je udeležence v Bačah razveselila še ena glasbena skupina, tako da je bil tudi zaključek sproščen.

Udeleženci potovanja po povratku sploh niso mogli opisati prijetnega dne, polni hvale so bili na račun osebja na lokomotivah in v vagonih, mnogi pa so živo opisovali posebno romantiko parnih lokomotiv, ko iskre ognja npr. rišejo posebno pisano sliko v temo predora, ko lahko vidiš, kako vsak posamezen delček lokomotive deluje, tolče, se giblje gor in dol, ... Res škoda je, da niso mogli vsi zainteresirani na to spominsko vožnjo: udeležiti se jih je hotelo še več kot 300, ki pa so jim morali organizatorji odpovedati, saj bi parni lokomotivi takega velikega števila potnikov ne zmogli prepeljati. Toda vsem tistim, ki so morali tokrat ostati doma, pa tudi tistim, ki želijo ponovitev vožnje, naj bo v tolažbo povedano, da podjetje TTG Slovenija/Ljubljana ponuja več dodatnih aranžmajev: vsak četrtek vozi iz Pule (junija in septembra ob 9. uri, julija in avgusta ob 20. uri) parna lokomotiva s starinsko garnituro vagonov v Divačo (kraška železnica), vsako sredo (junij – avgust) ob 9. uri z Jesenic v Kanal (Juljske Alpe – dolina Soče) in vsak četrtek ob 9. uri pa po karavanški ruti lokomotiva JŽ-17.006 iz Bač v Bohinjsko Bistrico (informacije in prijave: Turistični urad Bače, tel.: 04254-2110). Napovemo pa lahko še eno ponudbo: v soboto 27. junija bo lokomotiva 17.006 peljala po rožanski ruti iz Celovca v Ljubljano. Odhod bo ob 7. uri, informacije pa dobite v potovalni agenciji Cartrans, tel.: 04222-512680.

Železna Kapla: Slovo od Lubasa

Prejšnji teden se je na pokopališču v Železni Kapli velika množica poslovila od bivšega župana občine Železna Kapla-Bela, Jožefa Lubasa, ki je umrl v 63. letu starosti.

Lubas je bil več desetletij župan občine Železna Kapla, poslanec Deželnega zbora in okrajni predsednik socialistične stranke. Več kot štirideset let je bil sodelavec tovarne celuloze na Rebrci, od tega skoraj 20 let predsednik delavskega sveta tovarne.

Poleg župana dr. Dieterja Hallerja in podžupana dir. Johanna Stossierja se je ob odprtem grobu v imenu Tovarne celuloze „Obir“ zahvalil njen poslovodja dipl.-inž. Feliks Wieser. V svojem zahvalnem govoru je dejal, da je z Lubasom odšel človek, ki se je resnično zavzemal za gospodarski razvoj ne samo svoje občine, temveč Južne Koroške nasploh. „S svojo vztrajnostjo je potrdil in dokazal, da so skupni gospodarski projekti perspektive in ekonomska varnost za obmejno prebivalstvo na obeh straneh meje, za oba naroda v Železni Kapli in na Koroškem“, je dejal Feliks Wieser.

Pogreba so se udeležili tudi deželni glavar Wagner, predsednik Koroškega deželnega zbora Josef Schantl, deželni poslanci dr. Paska, dr. Ambrozy, Pfeifer in Blaschitz, direktor Koroškega deželnega urada dr. Lobenwein ter župani sosednjih občin.

Ob obisku v SR Makedoniji Velika bližina kljub oddaljenosti

Na povabilo Zveze sindikatov socialistične republike Makedonije se je 25. in 26. maja t. l. mudila tričlanska delegacija Zveze slovenskih organizacij na obisku v Makedoniji. Delegacijo so sestavljali predsednik dipl. inž. Feliks Wieser, podpredsednik Slovenske prosvetne zveze dr. Augustin Brumnik ter predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc.

Obisk v Makedoniji je bil odlično organiziran, program dobro izbran, sprejem bratski, delegaciji je bila izkazana vsa pozornost. Sprejel jo je tovariš Miroslav Georgjevski, predsednik Zveze sindikatov SR Makedonije s svojimi sodelavci, ki je predstavnik Zveze slovenskih organizacij obširno informiral o splošni situaciji makedonskega naroda kot o situaciji v Socialistični republiki Makedoniji. Nadalje so delegaciji sprejeli predsednik Republiške konference socialistične zveze delovnega ljudstva Makedonije tovariš Nikolovski, predsednik republiške komisije za kulturno sodelovanje z inozemstvom tovariš Boris Petkovski, predsednik Makedonske izseljeniške matice Ivan Kataridjev ter predsednik izvršnega odbora Gospodarske zbornice Makedonije Vančo Zdravev. Našo delegacijo je spremljal Vasko Tegovski, predsednik komisije za mednarodne odnose pri Republiškem svetu zveze sindikatov Makedonije, ki se je pred letom in pol mudil tudi na obisku na Koroškem. Predvsem njemu gre zahvala, da je bil obisk tako dobro organiziran.

Člani delegacije ZSO so bili obširno seznanjeni tudi z aktualno gospodarsko situacijo v Makedoniji. Obiskali so tudi tovarno papirja in celuloze Kočani, v tej občini so se pogovarjali tudi s sindikalnim vodstvom.

Predstavniki omenjenih organizacij so predstavnike ZSO obširno informirali o makedonskem narodu, ki živi v štirih evropskih državah: Jugoslaviji, Bolgariji, Grčiji in Albaniji. Ob tem so ugotovili, da

mu je samobiten razvoj omogočila le Socialistična federativna republika Jugoslavija in da je bil ta po drugi svetovni vojni v tej državi tako vsestranski in obširen, da se danes lahko ponaša z vidnimi uspehi na vseh področjih ustvarjanja. V ostalih državah pa je situacija Makedoncev težka, v Bolgariji in Grčiji jih kot narodnostno skupnost sploh ne priznava. V Albaniji pa so njihove pravice prav tako minimalne. Posebej je bila izpostavljena njihova želja po sodelovanju s koroškimi Slovenci in to na različnih področjih, predvsem pa na področju kulturne izmenjave. Predstavniki ZSO pa so obširno informirali tudi o gospodarskih težavah, ki v tej republiki niso majhne. Opozorili so tudi na njihovo zavzemanje za odprte meje in za vsestransko sodelovanje s sosednimi državami, z Albanijo, Grčijo in Bolgarijo, pri čemer pa seveda ne more in ne bo odstopala od zahtev za narodnostne pravice svoje narodne skupnosti v omenjenih državah.

Predstavniki ZSO so orisali zgodovinski razvoj slovenske narodne skupnosti na Koroškem, informirali o obdobju po drugi svetovni vojni, o trenutni politični situaciji s poudarkom na 7. členu Avstrijske državne pogodbe in na Zakonu o narodnih skupinah, ter predstavnike SR Makedonije seznanili o aktualnem vprašanju šolstva in obširno spregovorili o socialno-ekonomskem položaju slovenskega naroda na Koroškem. Nakazali pa so tudi možnosti gospodarskega sodelovanja. Ob koncu so bili sprejeti dogovori o konkretnem sodelovanju v naslednjem letu. Ob tej priliki gre posebej za zahvalo Zvezi sindikatov Slovenije in njenemu predsedniku komisije za mednarodne odnose tov. Lojzetu Fortuni, ki je spremljal delegacijo ZSO in bistveno prispeval k uspešnemu obisku ZSO v Makedoniji. Posebno pozornost pa je predstavnikom ZSO izkazal tudi Tome Mimorovski, znan makedonski besedni ustvarjalec.

Tovariško srečanje v Šentprimozu

Velika množica borcev, aktivistov in preganjanih se je v nedeljo zbrala pri Lucu v Šentprimozu. Prijateljski stiski rok, objemi, pa tudi tesnoba ob spominu na pogrešane in padle je med njimi ustvarila posebno vzdušje. Prišli so z obeh strani meje, ki je takrat, ko so bili združeni v skupni borbi proti nacifašizmu, ni bilo.

Čas se je zavrtel v tisto obdobje, ko so hajkali po kapelskih grapah, pod Peco, na Svinji planini, ko so zvedeli za tragično usodi padlega komandanta Lenarta, za izdajo in poboj pod Arihovo pečjo, ko so prodirali proti Beljaku in Zilji, ko so v paničnem begu okupatorjev in njihovih hlapcev ponosno vkorakali iz gozdov v vasi in mesta na Koroškem, postavili častno

stražo ob vojvodskem stolu na Gosposvetskem polju. O svobodi so govorili takrat in o njej so govorili na nedeljskem srečanju. Nakteri med njimi, predvsem koroški partizani z grenkobo, kajti ideali njihove borbe se niso v celoti uresničili. Ostale so rjave sence, ki se razrašajo še danes, ki včasih že kar temnjijo svobodno nebo.

V imenu gostitelja, Zveze koroških partizanov, jih je pozdravil njen predsednik Janez Wutte-Luc, ki je v svojem nagovoru poudaril elemente sedanje situacije na Koroškem tako z vidika problematike (ne)demokratskega razvoja kot slovenske narodne skupnosti.

Za njim sta spregovorila predsednika Osrednjega in Gorenjskega

odboru koroških partizanov Drago Vranič in Alojz Župančič-Zmago. Zbranim je obširneje spregovoril tajnik ZSO dr. Marjan Sturm (poudarke njegovega govora objavljamo na 1. strani), ki je orisal trenutni položaj koroških Slovencev predvsem z vidika nepremagane preteklosti Avstrije.

V krajšem kulturnem programu je igrala Šmihelska godba na pihala, priložnostno je zapel Koroški partizanski pevski zbor, v imenu tekmovalcev Gašperjeve bralne značke je borca pozdravila dijakinja srednje medicinske šole iz Ljubljane, borbene pesmi antifašističnega obdobja pa je recital znani jezerski aktivist in kulturnik Alojz Eržen.

Srečanja so se poleg borcev in aktivistov udeležili tudi častni gostje kot Ivan Jecl, konzul SFRJ v Celovcu, Feliks Wieser, predsednik ZSO, ki so poleg imenovanih govornikov in številnih domačinov potrdili pomem-

bnost in aktualnost tega srečanja.

Po programu se je med udeleženci razvilo pravo tovariško vzdušje, spomini, vprašanja, skrb za bodočnost so bile teme razgovorov. Razšli so se v

prepričanju, da njihova vloga ni samo v obujanju spominov, temveč v aktivnem spremljanju in preprečevanju starih in novih rjavih madežev.

jur

Slovenski praznik na graški univerzi

„Ne mi dihat za klubuk“

Slovenski praznik na graški univerzi je imel množičen odmev. Slovenski študentje so poslopje okrasili z napisi „Für zweisprachige Zeiten“, „Zimzelen za klubuk“, ipd.

Kako praznovati, so nam na senzacionalen način pokazali slovenski študentje in študentke v GRADCU. Slovenski praznik, ki ga je letos drugič priredil tamkajšnji slovenski študentski klub, zdaj lahko nedvomno šteje med največje prireditve, ki jih imate koroški Slovenci. Prireditelji so mi rekli, da je bilo dobrih 1500 obiskovalcev, kar je potrdila tudi graška policija.

Z dvojezičnim pozdravom je prireditev otvoril predsednik KSSG, Peter Wuzella. Nato je sledil „Cabaret Gimpel“, ki je z duhovitimi vložki ogrel publiko. Skupina „Harri Stojka Express“ je navdušila ljubitelje koga ali „jazza“. Za nas Slovence pa je bil višek šele ob pol dveh zjutraj, ko je „Lačni Franc“ iz Maribora zaigral, prav za tiste, ki so tako dolgo zdržali. Nismo se mogli upreti njegovemu ritmu in smo plesali, pili in se ljubili do jutranjih ur.

Transparenti z gesli so zaokrožili sliko. Tradicionalno rjavi zidovi gra-

ške univerze so morali slišati slovenske besede in gesla za dvojezičnost. Ta večer je bila graška univerza dvojezična. „Höchste Zeit für zweisprachige Zeiten“, „DKT statt KHD“, „Bodoči starši za razvoj skupne šole“, graška študentarija je spet videla, da so še nekatere koroški Slovenci in da pri njih še vedno ni vse v redu, nasprotno.

Lepo je bilo, da je pri uresničevanju „Slovenskega praznika“ sodelovalo nad 40 klubšev. Zelo me je veselilo, da sem lahko doživel praznik naroda, ki še živi.

Luka Štajerc (štajerski Slovenec)

Prisluhnite in pogledite

Avstrijski radio – Ö1

Sreda, 10. junij, 22.15

SVET LITERATURE

„Moje prvo srečanje s Prežihovim Vorancem je bilo branje njegove Požganice“, je povedal avtor enournega prispevka o Prežihu, Gerhard Moser. O tem zgodovinskem romanu Prežihovega Voranca je sestavil zelo zanimiv prispevek: poleg teoretične razprave o Prežihovem delu lahko slišite tudi opis Prežihovega domačega kraja (Kotelj in Mežiške doline), do izraza pridejo tudi literarni zgodovinarji iz Slovenije in Avstrije ter kolegi Prežihovega Voranca. Posebej pa prispevek poudarja tudi natančnost Prežihovih analiz glede razvoja in zgodovinskega ozadja narodnega vprašanja, ki ga vedno povezuje tudi s socialnim. Prisluhnite torej oddaji z naslovom „Solzice in dnevi prevrata“.

TV-Ljubljana

Nedelja, 7. junij 18.15

SLOVENC V ZAMEJSTVU

Iz Furlanije-Juljske krajine bo tokrat prispevek o življenju in delu Slovencev v malo znani Terski dolini (Zahodni Beneški Sloveniji).

Reportažni zapis iz Porabljja bo govoril o Sakalovcih, ki sodijo po šte-

vilu prebivalcev med srednje velika porabska narodnostna naselja.

V prispevku z avstrijske Koroške pa bomo predstavili katoliško ustanovo v Tinjah, ki letno pripravi celo vrsto najrazličnejših kulturnih prireditev.

Ponedeljek, 8. junij, 21.00

ENERGIJA BREZ MEJA

Televizija Ljubljana in Koroški delni studio Celovec sta se skupaj lotila načrtov, ki jih imajo Slovenija, avstrijska Štajerska in avstrijska Koroška pri izkoriščanju energetskih zmogljivosti obmejnih voda, v prvi vrsti Mure in Bistrice. Elektrogospodarstva teh dežel so nadvse uspešno sodelovala že pri gradnji hidroelektrarn na Dravi, in kot kaže, bodo skupni interesi in dobri sosedski odnosi vodilo medsebojnega sodelovanja tudi vnaprej.

Tako naj bi že to jesen stekla pripravljala dela za gradnjo skupne hidroelektrarne Bistrica (Koralpe) v bližini Dravograda; elektrarna pa bo proizvajala za obe deželi. Načrti so pripravljani, pri graditvi bo z ustreznim deležem (20%) sodelovala tudi slovenska stran, objekt pa naj bi bil zgrajen v treh letih.

Velike načrte imajo seveda tudi na Muri, skupaj z avstrijsko Štajersko; v obmejnem pasu reke naj bi deželi zgradili šest hidroelektrarn, vsaka po tri.

RADIO-TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

Petek, 5. 6.: 9.00 Poročila – 9.05 Sedma celina – 9.30 Ruščina – 10.00 Tehnika upodabljenosti – 10.15 Zgodovina vesoljskih poletov – 10.30 Pri belem konjičku, avstrijski film – 12.10 Poročila in ozadja – 13.10 Poročila – 16.05 Risanka in otroška oddaja – 17.30 Pirati in trsu – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Šport – 20.15 Derrick – 21.15 Pogled in ugani – 21.25 Skoraj kakor v resničnem življenju, humoreske – 22.10 1919, angleški film.

Sobota, 6. 6.: 9.00 Poročila – 9.05 Angleščina – 9.35 Francoščina – 10.05 Ruščina – 10.35 Tekma s soncem, ameriški film – 12.00 Nočni studio – 13.00 Poročila – 13.55 Zadnja postaja, nemški film – 15.20 Tedenski pregled sporeda – 15.45 Živali iščejo dom – 16.00 Ostržek – 16.25 Okoli sveta – 17.05 Lutkovna oddaja – 17.30 Odkritja in iznajdbe – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Veselo v soboto – 18.25 Nogomet – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Šport – 20.15 Kviz z otroci – 21.00 Belomodre zgodbe – 22.05 Šport – 22.45 Nekoč – 22.50 Suhljač, ameriški film.

Nedelja, 7. 6.: 14.00 Albert Schweitzer, 1. del – 15.50 Nekoč – 15.55 Heidi se vrača domov, nemško-ameriški film – 17.30 Helmi, prometna vzgoja za otroke – 17.40 Klub seniorjev – 18.25 Pogled in ugani – 18.30 Mi, družinska oddaja – 18.50 Loto, žrebanje – 19.00 Slike iz Avstrije – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Šport – 20.15 Tajni denar in tajna ljubezen, veseloigra – 22.45 Smejoči se bog – 23.30 Priče časa.

Ponedeljek, 8. 6.: 14.05 Albert Schweitzer, 2. del – 16.00 Risanka – 16.15 Juanitov veliki prijatelj, ameriški film – 17.45 Oknar – 18.30 Lindenastraße – 19.00 Slike iz Avstrije – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Šport – 20.15 Cigan baron, opereta – 22.30 Budimpešta, kjer ima preteklost še bodočnost, portret mesta – 23.15 Jason King.

Torek, 9. 6.: 9.00 Poročila – 9.05 Sedma celina – 9.30 Angleščina – 10.00 To je Milano – 10.30 Zadnja postaja, nemški film – 11.55 Risanka – 12.15 Ljudje in usode ob reki Jangci – 13.00 Poročila – 14.00 Sinovi treh mušketirjev, ameriški film – 15.20 Risanka – 15.45 Spored po željah gledalcev – 16.30 Otroška oddaja – 17.05 Čebelica Maja – 17.30 Tudi zabava mora biti – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije (Koroška) – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Šport – 20.15 Aids: resnične nevarnosti in napačni strah – 21.08 Pogled in ugani – 21.15 Dallas – 22.00 Dvoje pesti neba, italijansko-francoski film – 23.25 Jason King.

Sreda, 10. 6.: 9.00 Poročila – 9.05 Sedma celina – 9.30 Francoščina – 10.00 Šolska oddaja – 10.30 Naša mala farma – 11.15 Živali in miti – 12.15 Budimpešta, portret mesta – 13.00 Poročila – 16.05 Rdeči panter – 16.30 Lutkovni oder – 17.05 Risanka – 17.30 Obalni piloti – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Šport – 20.15 Žena, o kateri se govori, ameriški

film – 22.05 Slike v zrcalu – 22.20 Kottan – 23.50 Na cestah San Francisca.

Četrtek, 11. 6.: 9.00 Poročila – 9.05 Sedma celina – 9.30 Dežela in ljudje – 10.00 Jazz gimnastika – 10.15 Razprodaja pokrajine – 10.30 Žena, o kateri se govori, ameriški film – 12.20 Klub seniorjev – 13.05 Poročila – 16.05 Risanka – 16.30 Otroška oddaja – 17.05 Naša učiteljica, lutkovna oddaja – 17.30 Zgodba plemenitega konja – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Šport – 20.15 Oddaja iz zdravilišča Baden-Baden – 21.50 Nogomet in toto – 22.20 Izbrana družba, omejeno jamstvo, satirična komedija.

AVSTRIJA 2

Petek, 5. 6.: 14.00 Šport – 17.15 Odrava v živalski svet – 18.00 Tedenski obzornik – 18.30 Zadeve Harryja Foxa – 19.15 Nekoč – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Novo v znanosti – 20.15 Naš mož v Mehiki, dokumentacija – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne vesti – 21.45 Šport – 22.25 Carrie, satanova najmlajša hči, ameriški film.

Sobota, 6. 6.: 13.45 Šport – 16.15 Iz parlamenta – 17.15 Roza in Rozalind – 18.00 S papežem za svetovni mir – 19.00 Za prijatelje filma – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Novo v znanosti – 20.15 Atentat, film – 22.10 Praga, mesto glasbe.

Nedelja, 7. 6.: 9.00 Poročila – 9.05 Rdeči panter – 9.25 Romanca Charlja in Diane, ameriški film – 11.00 Koncert dunajske filharmonije – 12.05 Športno popoldne – 18.25 Pogled in ugani – 18.30 Mladinska oddaja – 19.30 Čas v sliki – 20.15 V ribičevih čevljih, ameriški film – 22.55 Panika ob Rdeči reki, ameriški film.

Ponedeljek, 8. 6.: 9.00 Poročila – 9.05 Rdeči panter – 9.30 Ferdinand – 10.00 Kralj Rihard III. – 15.00 Placido Domingo na Dunaju – 16.00 Matere – 17.00 Častitljivi bigamist, ameriški film – 18.25 Dragoceni iz Avstrije – 19.25 Nekoč – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Koroški pasijon – 20.15 Kraj zločina – 21.50 Kuharski mojstri – 22.00 Dinastija – 22.45 Šport.

Torek, 9. 6.: 17.00 Izobraževanje vajencev – 17.15 Kaj lahko postanem? – 18.00 Vroči obkladki, mrzli polivi – 18.30 Kolt za vsak primer – 19.15 Nekoč – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Novo v znanosti – 20.15 Ljudska glasba iz Avstrije – 21.08 Pogled in ugani – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne vesti – 21.45 Aids, popolna resnica.

Sreda, 10. 6.: 17.00 Naše okolje – 17.30 Dežela in ljudje – 18.00 Bill Cosby – 18.30 Kolt za vsak primer – 19.15 Nekoč – 19.30 Čas v sliki – 20.03 Novo v znanosti – 20.15 Wolf Dietrich, dokumentacija – 21.00 Obrazi Evrope – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne vesti – 21.45 Dunajski slavnostni tedni – 22.30 Zgodnja mrzel, ameriški film o aidsu.

Četrtek, 11. 6.: 17.30 Pustolovščina miru – 18.00 Francoska kuhinja – 18.30 Kolt za vsak primer – 19.15 Nekoč – 19.30 Čas v sliki – 20.03

Novo v znanosti – 20.15 Poročila in ozadja – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne vesti – 21.50 Klub 2.

LJUBLJANA

Petek, 5. 6.: 11.00 Sonce in sence – 17.55 Teletekst – 18.10 Poročila – 18.15 Dolga bela sled, 5. del – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: Obzornik – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.05 Zahodni sen, 4. del – 21.00 Drugi spol, 2. del – 21.55 Rezerviran čas – 22.10 Dnevnik – 22.25 Omen, ameriški film.

Sobota, 6. 6.: 12.55 Teletekst – 13.10 K. Brenkova: deklica Delfina in lisica Zvitorepka – 13.25 Ko je pomlad: zaspanka Andreja – 14.00 Zadnje poletje otroštva – 14.30 Na koncu meča, mladinski film – 15.55 Atene: Evropsko prvenstvo v košarski – Jugoslavija: Španija, prenos – 17.55 Dokumentarna oddaja – 18.25 Na zvezi – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: knjiga, inovator leta – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 19.50 Zrcalo tedna – 20.15 Na turneji, ameriški film – 21.50 Dnevnik – 22.05 Poletna noč.

Nedelja, 7. 6.: 9.15 Teletekst – 9.30 Poročila – 9.35 Živ žav – 10.30 Lutke in lutki – 10.35 Dolga bela sled – 11.05 Domači ansambli: Slovenski muzikantje – 11.35 Na zvezi – 12.00 Kmetijska oddaja – 13.00 Poročila – 15.50 Poročila – 15.55 Zemlja in mlin – 16.50 Ah, ta ljubezen moja, nemški film – 18.15 Slovenci v zamejstvu – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: kino, Turistični nagelj – Neža – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.05 Vroče plače – 21.05 Zdravo – 22.25 Poletna noč – 22.30 Ladja zaljubljenec.

Ponedeljek, 8. 6.: 17.25 Teletekst – 17.40 Poročila – 17.45 Tedenski zabavnik – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: Obzornik – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.05 Exlibris – o filmu – 21.05 Pravice kovač, ni uma berač, risanka – 21.20 Okno na Manhattnu, nemška drama – 22.10 Dnevnik – 22.25 Poletna noč – 22.30 Ladja zaljubljenec.

Torek, 9. 6.: 17.25 Teletekst – 17.40 Poročila – 17.45 Tedenski zabavnik – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: Obzornik – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.05 Exlibris – o filmu – 21.05 Pravice kovač, ni uma berač, risanka – 21.20 Okno na Manhattnu, nemška drama – 22.10 Dnevnik – 22.25 Poletna noč – 22.30 Ladja zaljubljenec.

Sreda, 10. 6.: 17.30 Teletekst – 17.45 Poročila – 17.50 Pravilnice iz lutkarskega vozička – 18.15 Živalski svet – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: Obzornik – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.05 Mednarodna obzorja: Kuba – 20.50 Ciklus švedskega filma: Amorosa – 22.35 Poletna noč – 22.40 Ladja zaljubljenec.

Četrtek, 11. 6.: 17.05 Teletekst – 17.20 Poročila – 17.25 Deklica Delfina in lisica Zvitorepka – 17.40 Pismo iz TV klubuka – 18.25 Potrošniška porota – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: Obzornik – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.05 Tednik – 21.10 Narasčajajoče vode – 22.00 Dnevnik – 22.15 Poletna noč – 22.20 Ladja zaljubljenec.

SLOVENSKE ODDAJE AVSTRIJSKEGA RADIA VSAK DAN OD 18.10 - 19.00

Petek, 5. 6.: Iz kulturnega življenja koroških Slovencev:

(Akademija Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu – 2. del)

Sobota, 6. 6.: Duhovni nagovor (mag. Ivan Olip)
Voščila (M. Hartman)

Nedelja, 7. 6.: „V rosi malih stvari najde srce svoje jutro in svežino!“ (P. Zunder)

Ponedeljek, 8. 6.: Glasbena: Melodije Hanzija Artača

Torek, 9. 6.: Halo, prijatelj! Partnerski magacin

Sreda, 10. 6.: Narodno-zabavna glasba

Večera 21.00 – 22.00
25-obljetnica smrti Frana Saleškega Finžgarja (I. Virnik)

Posnetki srečanja mladih slov. glasbenikov treh dežel

Četrtek, 11. 6.: Rož–Podjuna–Zila

Petek, 12. 6.: Z radoživimi očmi – Pesmi (Val. Polanšek)

Seksbomba (J. Messner)

Slovenski VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza Slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straße 16.

Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straße 16
Telefon (0 42 22) 51 43 00-30/31/32/33
Telex 42 20 86 sndk a

Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana.

Kljub zmagi in remiju Slovenskega atletskega kluba:

Lienz je prvak

Ker se upanje igralcev SAK, da bi Lienz v igri proti WAC zapravljal vsaj eno točko, ni uresničilo in ker je tudi SAK dosegel proti VSV le eno točko, je prvenstvo v koroški ligi odločeno: moštvo iz Lienza je postalo prvak, SAK pa lahko osvoji še drugo, vsekakor pa tako mesto, da bo tudi naslednje leto lahko igral v tekmovanju za avstrijski nogometni pokal.

Zaznati je bilo, da je prav ta način igranja SAK-ovo igro spet poživil – v veselje gledalcev, pa tudi igralcev samih.

Drugačna je bila igra SAK v nedeljo, ko so spet na domačem igrišču igrali proti beljaškemu klubu VSV.

Osebni komentar po igri

Danes:
Miha Kreutz

Sam si iz Pliberka, torej je bila igra z domačini zate derbi tudi v osebnem smislu?

Seveda. Proti temu tekmeu je bila moja motivacija še posebej velika. Ze ves čas sem se veselil tega dvoboja, ker je šlo tudi za moj ugled v Pliberku. Pa tudi za ostale igralce je bila zelo važna tekma, saj smo tedaj še upali, da bo Lienz v soboto izgubil. SAK pa bi imel še možnosti za naslov prvaka. Zato smo tudi od vsega začetka pritiskali na vrata Pliberčanov, čeprav moram priznati, da smo po prvem zadetku mislili, da bomo igro odločili kar mimogrede. K sreči nas je protizadelek zresnil, tako da smo za tem zaigrali zelo dobro in bi lahko zmagali še dosti višje.

Lienz je prvak. To ste vedeli pred tekmo z Beljakom. Ali niste hoteli več?

Drži, da ni bilo več zadosti motivacije, kar je bilo razvidno že pri ogrevanju, ko nismo bili več vsi s pravo resnostjo pri stvari. Vseeno smo sicer hoteli zadovoljiti gledalce, toda ker ni bilo borbenosti, tudi podaje niso bile premišljene, tako da smo prikazali gotovo najslabšo igro v koroški ligi.

Sliši se, da hočeta z Ramsakom zapustiti SAK...

Kar zadeva Ramsaka tega ne vem čisto natančno, toda slišal sem že govorce o tem, da se bo priključil Pliberku kot igralec in trener. Kar pa zadeva mene, pa lahko povem, da o tem še ničesar ne vem. Sicer pa je odprto vprašanje, če bo Kristijan Wölbl zaradi službenih obveznosti še mogel igrati pri nas. Kaže pa, da bo moštvo ostalo skupaj. ☺☺

Stari SAK spet „copral“ – tako bi lahko opisali četrtkov nastop prejšnjih igralcev SAK proti veteranom ASV, ki se je končalo s športnim rezultatom 3:3. Gole za SAK sta dosegla Martin (2) in Sigi Hobel. V marsikateri potezi je bilo videti, da prejšnji stalni igralci SAK še niso izgubili občutka za žogo, da z njo še vedno znajo kaj početi, pa čeprav jim ni vse uspelo, čeprav je nekaterim včasih zmanjkalo zraka in čeprav je vratar Mirko Wakounig „zamudil“ kak strel. Vseno: gledalci so imeli veselje, igralci pa tudi.

Spodnja liga vzhod

V treh dneh so igralci ASKŠ Šmihel klavrno zapravlili možnost za visoko uvrstitev. Dvakrat so podlegli slabše uvrščenim nasprotnikom. Najprej jih je premagal zadnji (!) Velikovec s 4:3, nato pa še celovski KAC. Tako je Šmihel zdrsnil na 10. mesto, kljub temu pa z zmago proti Weitensfeldu, ki jo mora še nadoknaditi, lahko še izboljša svoj položaj. Na vrhu pa teče dvoboj med Wolfsbergom in Wietersdorfom, ki bo gotovo trajal še do zadnjega kola.

1. razred

Metlova – Klopinj 1:1. Metlova se bori za obstoj, Klopinj za naslov. Pravična delitev točk je služila obema ekipama.

Klopinj – Železna Kapla 4:0. V neposrednem spopadu za prvo mesto na lestvici so bili Klopinjčani stalno v premoči in visoko zmagali. Dva hitra gola tik pred polčasom sta tekmo odločila, tretji in četrti gol sta bila samo še logična posledica. Mischitz, Tscharf in Travnik (2) so poskrbeli za jasno zmago.

Železna Kapla – Neca 4:0. Kljub tej zmagi Kapla po porazu v Klopincu ne more več postati prvak.

Globasnica – Žitara vas 7:1. in **Sele – Globasnica 1:3.** Sedaj „globaška mašinerija“ spet dobro dela, saj 10 golov proti enakovrednim nasprotnikom ni od muh. Spet je na 4. mesu.

Podkrnos – Sele 0:2. Kljub tej zmagi je Selanom vlak v spodnjo ligo že odpeljal. Borijo se samo še za dobro uvrstitev.

Bilčovs – Kotmar vas 2:1 in **Glanegg – Bilčovs 1:2.** Tretja zaporedna zmaga z istim rezultatom pomeni Bilčovščanom dve koli ped koncem spet vodstvo na lestvici. Povsem presenetljivo, kajti doslej vodeča klub Oberglan in Kraig sta zapravlila po več točk, tako da vodi Bilčovs z dvema točkama prednosti. Tudi žreb je ugoden, saj igra samo še tekmo na domačem igrišču proti zadnjemu Reichenau, zasledovalci pa igrajo med seboj.

2. razred

Borovlje – Galicija 0:8. in **Galicija – Šentilj 1:0.** Medtem, ko Galicija proti Borovljam ni imela težav, je bila druga tekma precej naporna. Ker pa je dvakrat slavila tudi Šmarjeta, ima Galicija še naprej le eno točko prednosti.

Waisenberg – Žvabek 0:4. in **St. Stefan – Žvabek 6:0.** Z visoko zmago in še višjim porazom je Žvabek zaključil letošnjo prvenstveno sezono. S 15-imi točkami in 10. mestom je to po večletnem obstoju nogometnega društva kljub temu najboljša uvrstitev.

ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH

Šahovska naloga št.: 20
HARDICSAJ – ADORJAN
(Budimpešta 1986)

Po 17. potezi belega f3 je na šahovnici nastala pozicija, ki je pred vami na diagramu. Beli je še brez rokade in to daje črnemu, ki je na potezi, lep motiv za iznenadno in efektno pot do zmage.

Naloga reševalcev je, da odkrijejo prvo potezo kombinacije, ki vodi črnega k zmagi.

Prvo koroško prvenstvo šahistk

bo, istočasno z moškim prvenstvom posameznikov, letos poleti od 22. do 26. julija v Passeringu. Med kvalificiranimi šahistkami je tudi Tončka Einspieler, dolgoletna članica šahovskega društva Slovenske športne zveze, uvrščena na 5. mesto med koroškimi šahistkami. Einspielerjeva je rekla, da se bo turnirja na vsak način udeležila.

Tretjič: Kasparov proti Karpovu

Svetovni prvak v šahu Gari Kasparov in njegov izzivalec Anatolij Karpov (na sliki) se bosta v španskem mestu Sevilla tretjič zaporedoma borila za naslov svetovnega prvaka. Dvoboj se bo začel 12. oktobra. Karpov, od leta 1975 do 1985 svetovni prvak, si je želel igrati v Združenih arabskih emiratih, svetovni prvak Kasparov pa prav tam ne. Ker tekme nista našla skupnega jezika, se je predsednik svetovne šahovske zveze FIDE odločil za Sevillo, ki je za dvoboj ponudila največ; – kar 23 milijonov šilingov!

Trg zmagal pri lovskeem streljanju

Klub prijateljev lova Celovec je v nedeljo priredil 4. mednarodno nagradno streljanje treh dežel na pliberskem gojitvenem območju. Predsednik kluba Mirko Kumer je lahko pozdravil nad 80 lovcev iz Slovenije, Koroške ter Doberdoba (pri Trstu), ki so se pomerili v streljanju na glinaste golobe ter lovske tarče (gamsa, lisico in srnjaka). V moštenem tekmovanju je zmagalo moštvo iz Trga pred Velikovecem in Klubom prijateljev lova, pri posameznikih pa Valent (Trg).

Uspel I. mladinski športni dan

Slovensko prosvetno društvo „Valentin Polanšek“ na Obiskem je preteklo nedeljo prvič izvedlo mladinski športni dan. Ta prireditev je bila deloma tekmovalnega, deloma družabno-zabavnega značaja. Na Varhovem travniku se je bilo treba izkazati v teku na eni nogi, s skoki in daljavo in skakanjem v „zaključih“. Ob spodbudnih „komentarijih“ domačih gledalcev so se tekmovalci izvrstno počutili in jemali skorajda takšne zaletke kot smučarski skakalci, kadar imajo na Podršnikovi skakalnici mednarodno tekmo. Nato so se vsi, športniki in njihovi navijači, odpravili na dvorišče ljudske šole. Po krepkem osvežilu in zasluženem okrepčilu jim je srce spet bolj enakomerno bilo.

V drugi polovici športnega popoldneva je uvidevna žirija delila točke za zadetke pri metanju žoge in za hojo po berglah. Izkazalo se je, da so nakteri v tej hoji pravi „profesionalci“.

Po seštevku točk so v posameznih skupinah pri dekletih zasedle prva mesta Strugar Karoline, Žuraj Kristina, Artač Helga in Rigelnik Irena, pri fantih pa Mihael Oraž, Lorenc Novak, Emanuel in Hanzi Karničar.

Športni termini

Nogomet – Nogomet – Nogomet – Nogomet

6. 6. Irschen – SAK

Irschen, 18.00

6. 6. Šmihel – Weitensfeld

Šmihel, 18.00

Šah – Šah – Šah – Šah – Šah – Šah – Šah – Šah

11. 6. Trening ekipe SSZ Cartrans I (hkrati tudi fototermin)

Bilčovs, pri Korenu, 20.00

Razno – Razno – Razno – Razno – Razno – Razno – Razno

7. 6. Franci Wieser bo boksval v okviru mitinga v šotoru

Žihpolje, 11.00